

Vaduguns

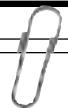

Otrdiena ● 2016. gada 11. oktobris

CENA abonentiem 0,53EUR
tirdzniecībā 0,65EUR

Vai ierobežot?

3.

Īsziņas

Atklās bērnu un jauniešu centru

14.oktobrī plkst. 15.00 ar svinīgu lentas pārgriešanu atklās renovēto Balvu Bērnu un jauniešu centru. Paredzētas dažādas aktivitātes, tostarp komandu spēles un prezentācijas, zupas baudišana, "Dinamīta" dzimšanas dienas svinības, sadarbības un sadraudzības attiecību nostiprināšana starp novadiem.

Turēsim ikšķus par savējiem!

Valsts prezidents ar kundzi Ivetu Vējoni ceturtdien Rīgas pilī piedalīsies konkursa "Skaistākā lauku saimniecība 2016" apbalvošanas pasākumā. Redakcijas rīcībā esošā informācija liecina, ka, iespējams, apbalvoto vidū būs arī mūspuses saimniecības. Zemnieku saimniecības "Pilādzi" ipašnieks Rihardis Logins "Vadugunij" atklāja, ka ir ielūgts apmeklēt apbalvošanas ceremoniju. Turklat uz Rīgu lūgts arī mūspuses viens no lielākajiem zemniekiem Guntars Bartkevičs. Konkurss "Skaistākā lauku saimniecība 2016" norisinās jau sesto gadu pēc kārtas. Tajā piedalīties aicināts ikviens, kura prieks un lepnumi ir skaisti iekārtota un sakopta zemnieku saimniecība vai viensēta. Konkursā vērtē gan saimniecības tēlu, sākot no ceļa rādītāja un izplauta grāvja, līdz pagalmā lepni paceltam karogam, bet vissvarīgāk – kā aktīva lauksaimnieciskā darbība sadzīvo ar koju un estētisku dārzu. Turēsim ikšķus par savējiem!

Bezmaksas seminārs Balvos

Lai izglītotu topošos un jaunos vecākus par zīdišanas praktiskajiem jautājumiem un priekšrocībām mātes un bērna veselībai, 13.oktobrī plkst. 9.00 "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā" (Balvos, Vidzemes ielā 2) notiks bezmaksas seminārs "Bērna zīdišana – teorija un prakse". Pasākumu mērķis ir motivēt jaunās māmiņas ēdināt bērnus no krūts un sniegt zināšanas un praktiskus padomus atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas ieteikumiem, lai zīdišana būtu veiksmīga pēc iespējas lielākam skaitam māmiņu, kuras vēlas zīdit bērnu.

Nākamajā
Vadugūnī

- Sākusies kultūras centra renovācija Balvos
Jaunu izaicinājumu gaidās

- Kad jāstāda ziemas ķiploki
Meklējam atbildi

Foto - E.Gabranovs

Lai 'pilnās saļmas'! Etnogrāfiskā ansambļa "Abrenīte" vadītāja Albīna Veina pirms psalmu dziedāšanas pastāstīja, ka pastāv uzskats, ka uz psalmu dziedāšanu jāsanāk vismaz 12 dziedātājām, jo tad skaitās 'pilnās saļmas'. Jau pirms pulksten 12 Viļakas Pensionāru biedrības namā pulcējās 13 sievas. "Un būs vēl," prognozēja ansambļa vadītāja.

Dzied psalmus Viļakā

Edgars Gabranovs

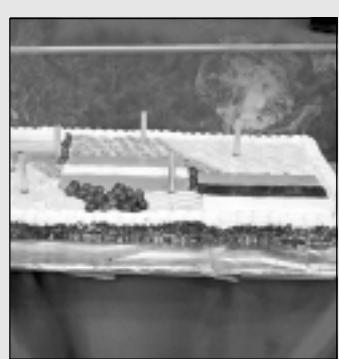
Sestdien Viļakas Pensionāru biedrības namā pulcējās etnogrāfiskā ansambļa "Abrenīte" pašdarbnieces, lai dziedātu psalmus par godu mirušajiem. Ansambļa vadītāja Albīna Veina lepojas, ka jau vairāk nekā desmit gadus izveidojusies tradīcija katru gadu oktobra otrajā sestdienā sanākt kopā, lai neaizmirstu savas tradīcijas.

Albīna Veina neslēpj, ka spēku dod apziņa, ka nevar tikai sedēt mājās. "Tas, ko mēs zinām un protam, jānodod jaunajai paaudzei," viņa uzskata. Kopā būšana, ansambļa vadītājasprāt, uzlabo arī dziedātāju omu un veselību: "Mums nekas nesāp, kad kopā dziedam." A.Veina psalmu dziedāšanu salīdzina ar kapusvētkiem un sveciņu vakariem, kurus nedrīkst neapmeklēt: "Ir veļu mēnesis, kad dziedam par saviem tuviniekiem un piederīgajiem, kuri jau aizsaulē. Prieks, ka sievas atnāk gan no pilsētas, gan no apkārtējiem ciemiem." Taujāta, vai arī jaunatne dzied psalmus, "Abrenītes" vadītāja atzina, ka tas ir sarežģīts jautājums: "Iemācām jauniešus dziedāt, bet viņi pēc skolas absolvēšanas aiziet projām lielajā dzīvē. Šis process ir neizbēgams. Ja jaunieši paliku Viļakā, mums būtu vismaz jau 3-4 jauni "Abrenītes" sastāvi. Tiesa, prieks par to, ka pasaule viņi aiznes mūsu dziesmas, tās popularizē un nesmādē."

Latgalē sastopamā psalmu dziedāšana kā izcila un savdabīga tautas tradīcija iekļauta Latvijas kultūras kanonā. A.Veina ir pārliecināta, ka tas ir tikai likumsakarīgi, kad garīgās vērtības jāturi cieņā: "Ceturtdien seminārā Rīgā tikos ar "Suitu sievu" vadītāju Ilgu Liemani un vienojāmies, ka vasarā organizēsim saietu Viļakas Romas katoļu baznīcā, kur sniegsim kopēju koncertu ar garīgo mūziku. Arī šis gads mums ir

bijis ļoti ražīgs: trīs dienas Viļakā uzņēmām Andreja Kapusta vadīto ansamblī no Ķekavas, tāpat pie mums ciemojās ekspedīcija no Latvijas Universitātes. Viņi jautāja, cik mums ir dziesmu? Vairāk nekā 300. Viļakā ciemojās arī televīzija, apmeklējām jubilejas pasākumu Cesvainē, dziedājām Rīgā Novadu dienās, kur drosmīgi piedalījāmies arī konkursā, izcīnot 3.vietu valstī. Kādas nākotnes ieceres? 2017.gada februārā vidū Viļakā notiks skate, kas ieskandinās 2018.gada folkloras festivālu "Baltica". Mēs dzīvojam Latvijas simtgades gaidās. Interesanti, ka perspektīvājā plānā festivāls "Baltica" notiks galvenokārt Rīgā, kā arī lielākajās pilsētās un Viļakā! Mums ir lepnumi un atbildība." "Abrenītes" vadītāja oktobrī, kas ir pārdomu laiks, mudina ikvienu no mums pavērtēt sevi, nevis citus. "Mēs neesam tiesīgi vērtēt citus. Meklējiet sevī labo! Kas ir labs – to bagātiniet, kas ir sliks – novērsiet. Domājiet labas domas, turklāt katru dienu. Tas arī būs mūsu devums Latvijas simtgadei!" novēl A.Veina.

Viņu atbalsta ilggadējā dziedātāja Marta Dorte, kura atzīst, ka ar dziedāšanu uz 'tu' ir visu mūžu: "Gan par mirušajiem, gan par dzīvajiem jādomā labas domas. To ikviens iemācās jau bērnībā, kaut gan psalmu dziedāšana katram ir individuāla. Piemēram, viena meita psalmus dzied, otra nē. Ej nu saproti, kāpēc tā, jo abas meitas manas. Iespējams, jauniešiem būtu aktīvāk jāiesaistās dažādos, tostarp psalmu, dziedāšanas pasākumos. Dzīvē jābūt labestīgiem un optimistiski noskaņotiem. Kad man jautā, kā gāja vienā vai otrā izbraukumā, atbildu: "Bija labi!" Man vienmēr un visur ir labi." Arī Terēsija Medne, kura etnogrāfiskajā ansamblī dzied jau 12 gadus, spēku rod dziesmās: "Mēs ne tikai izdziedamies, bet arī izplāpājamies par jebko. Aizvakar apglabājām onkuli Valerijanu Rundzānu. Bija ļoti emocionāla izvadišana - tas tik tiešām bija ļoti aizkustinoši! Atcerieties savus mirušos."

Nākamā
Baltijas
valstu
sieviešu
starptautiskā
konference
notiks
Igaunijā.
2. lpp.

Gada
balva
izglītībā
2016".
4. lpp.

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Pavisam nesen ciemojos mazā, simpātiskā lauku skoliņā ar īpašu auru – Briežuciemā. Lai arī skolēnu tajā vien mazliet virs 20, gaiteņos skolēnu čelas nerimst un dzīvība kūsā - viss notiek. Ar skolas direktoru runājām par darbu, dzīvi laukos un daudzām citām svarīgām lietām, kas skar mūs ik dienu, un abi nonācām pie kāda diezgan skarba novērojuma. Pateicoties tagadējai izglītības sistēmai, kad *nauda seko skolēnam*, jau vairāku gadu garumā Latvijā bērns kļuvis par *precī* savstarpējos norēķinos, lai nodrošinātu pedagoģiem algu. Jā, tieši tā - par *precī!* Ko tikai skolu direktori nav gatavi darīt, lai piesaistītu jaunus izglītojamos! Vienā izglītības iestādē vidusskolēniem pašvaldība apmaksā autovadītāja apliečības iegūšanu, citā maksā stipendiju par katru labo atzīmi (kas, jāatzīst, nav nemaz slīkti). Vēl citur direktore ik rītu ar personīgo automašīnu gatava uz mācību iestādi aizvest un atvest pat visus ģimenes bērnus. Un patiesībā to var saprast – lai saglabātu skolu, izglītības iestāžu vaditāji gatavi cīnīties līdz pēdējam, jo tā ir viņu skola!

Šajā mācību gadā mūspusē iztikām bez izglītības iestāžu slēgšanas, taču, par nākamo gadu domājot, tik optimistiskas prognozes vairs nav. Visticamāk, mazās, simpātiskās lauku skoliņas Briežuciema pagastā vairs nebūs, toties cīņa par izglītojamajiem varēs sākties. *Nauda noteiktī sekos* skolēnam, bet kur paliks pats skolēns – to droši vien vēl redzēsim!

Latvija

Krūmiņš divām partijām kopumā "piešķīris"

135 000 euro. Uzņēmējs Jūlijs Krūmiņš caur trešajām personām varētu būt finansējis divas partijas - "No sirds Latvijai" (NSL) un ZZS, kopumā abām partijām pārskaitot aptuveni 135 000 euro. Uz šo secinājumu pamata KNAB pagājušonedēļ aizturēja Krūmiņu un finansēšanas shēmas līdzdalīniekus Jūrmalas mēru Gati Truksni, finanšu konsultantu Jorenu Raitumu un pārvietojamo tualešu uzņēmēju Anri Kursīti, vēsta TV3 raidījums "Nekā personīga". Katram no viņiem bija sava loma partiju slēptajā uzturēšanā, tomēr vienojojās ir Jūlijs Krūmiņš. Jau trīs gadus trešo personu izmantošana partiju finansēšanā ir krimināli sodāms pārkāpums. Pirms tam trešās personas izmantoja plāši, jo tas ir ērtākais veids, kā bagātīgiem cilvēkiem samaksāt partijai par ietekmi vairāk, nekā to atļauj ziedojuma limits.

Iesaka slēgt vairākas slimnīcas, kas saņēma valsts galvotos kreditus. Pirms vairākiem gadiem valsts galvoja daudz miljonu kreditus vienpadzīt slimnīcām. Vieņā no tām – Ludzas slimnīcā - jau tūlīt pēc rekonstrukcijas valsts apmaksātos pakalpojumus pārstāja sniegt. Savukārt modelējot Latvijas slimnīcu karti nākamajiem gadiem, eksperti iesaka slēgt vēl trīs atjaunotās slimnīcas ar psihoneuroloģisko profilu. Arī tās saņēma valsts galvotos kreditus, kurus šobrīd jau sedz no valsts budžeta. Eksperti ieteikuši slēgt trīs slimnīcas – "Ģintermuža", Aknīstes un Bērnu psihoneuroloģisko slimnīcu "Ainaži".

Apmācis pirmo "balto" hakeru paaudzi Latvijā. Aizsardzības ministrija apmācis pirmo "balto" hakeru paaudzi Latvijā - no nākamā gada vairākās Latvijas skolās plānots ieviest fakultatīvas informācijas tehnoloģiju (IT) nodarbības, kurās jauniešus apmācis kiberdrošības jautājumos. Programma būs tik specifiska, ka jaunieši ar šīm zināšanām vēlāk varētu papildināt valsts drošības struktūras. Programmā varēs iesaistīties, sākot no 6.-7.klases. Kiberjaunsardzes programmu un metodiku izstrādei izvēlēts igauņu uzņēmums "BHC Laboratory". Šādu speciālistu Latvijā patlaban nav, tādēļ vispirms jāapmāca arī visi iesaistīti skolu pedagoģi. Kopumā gadā skolēniem pasniegs 32 mācību stundas ar teoriju un praktiskiem uzdevumiem. Noslēdzot trīs gadu programmu, jaunieši saņems īpašu sertifikātu, savukārt talantīgākie varētu turpināt mācības speciālizētās mācību iestādēs.

Arī pensijas vecumā vīrieši Latvijā saņem vairāk nekā sievietes. Vīrieši Latvijā vidēji saņem par 11,1% lielāku pensiju nekā sievietes, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati. 2015.gadā vīriešiem izmaksātas vecuma pensijas vidējais apmērs bija 292,71 euro, bet sievietēm - 263,48 euro.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv, www.tvnet.lv, www.kasjauns.lv)

Pasākums

Skaistas, stipras un apsviedīgas sievas Baltijā

Maruta Sprudzāne

Septembra pašā nogalē Lietuvā notika divu dienu Baltijas lauku sieviešu konference. Tās tēma bija uzņēmēju starptautiskā gadatirgus iespējas. Lai piedalītos starptautiskajā konferencē, uz Alantu no Latvijas devās divdesmit sievietes, stāp kurām bija arī sieviešu biedrības "Rudzupuķe" dalībnieces no Balviem.

No Balviem uz divu dienu pasākumu Lietuvā aizbrauca Iveta Useniece, Larisa Berne, Rita Lipāne un Anna Jermacāne. Konferenci ar klātbūtni pagodināja Lietuvas lauksaimniecības ministrs. Pēc tam dalībnieces noklausījās lauku uzņēmēju veiksmes stāstus par savām biznesa gaitām. Lietuvas uzņēmēja atklāja, kā viņai izdevies īstenot sapni par lavandu audzētavu, pēc tam ražojot no šiem smaržīgajiem augiem dažāda veida kosmētiku, arī ziepes un sveces. Igaunijas pieredzi prezentēja biedrība, izrādot savu preci - izšūtas jakas. Savukārt Latvijas vārdu godā cēla Rūjienas biedrība "Rūzele", augstā limenī priecējot ar stāstījumu par īstenotiem projektiem un veiksmīgo sadarbību ar citu valstu partnieri. Viņu veiksmes pamatā - tas, ka blakus sievietēm ir vīrieši, kuri viņas atbalsta, kuri nebaidās iet pa priekšu un uzņemties atbildību. "Rūzelietes pašas ir skaistas, stipras un apsviedīgas sievas un vēlēja tādām kļūt arī visām pārējām

Starptautiskajā Baltijas valstu lauku sieviešu konferencē. No Balvu sieviešu biedrības "Rudzupuķes" konferencē piedalījās Larisa Berne, Rita Lipāne, Anna Jermacāne, Iveta Useniece. "Rudzupuķes" dāmas iesaistījās dāvanu – suvenīru - gatavošanā. Mājamatnieku darinājumu tirdziņā viņas guva arī jaunas idejas savām turpmākajām nodarbēm.

Baltijas lauku sievietēm," uzsver Iveta Useniece.

un notika domu apmaiņa par dažādiem ar uzņēmējdarbību saistītiem jautājumiem.

Balvenietes mājās atgriezušās labā noskoņojumā. Ivetas Usenieces atzinā: "Ir vērts aizbraukt tālāk no mājām, lai iepazītu kaimiņu viesmīlibu un pieredzi. Ikviens konferences dalībniece guva pozitīvas enerģijas lādiņu, kas dod spēku un iedvesmo turpmākajam darbam."

Re, kā!

Baltinavas novadā atrastas senlietas

Ingrīda Zinkovska

"Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā nonācis unikāls atradums - senlietas no Svātunes ezera krasta Baltinavas novadā. Dažas no rotām Latvijas arheoloģiskajā materiālā atklātas pirmo reizi," vēsti žurnāls "Ilustrētā Pasaules Vēsture", kura oktobra numurā lasāms materiāls par to, ka "Senlietas no Baltinavas pārsteidz pētniekus".

Jāteic, senlietas no Baltinavas novada Svātunes ir ne tikai pārsteigušas pētniekus un vēsturniekus, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbiniekus, bet arī baltinaviešus, jo par tām neko nav dzirdējusi ne novada muzeja vadītāja Antra Keiša, ne Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāja Inta Ludborža. "Publikācija žurnālā "Ilustrētā Pasaules Vēsture" par Svātūnē atrastajām senlietām man ir tikpat liels pārsteigums kā citiem, kas par to interesējas un mums jautā," teica gan muzeja vadītāja, gan skolotāja. Tas arī saprotams, jo nekāda arheoloģiska ekspedīcija tuvāk pārskatāmā pagātnē Baltinavas novadā nav notikusi. Kā vēsti publikācija, senlietas ar metāldetektoru salījis un Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam nodevis Māris Mikažāns, kas ir privātpersona. To apliecinā arī Jānis Cīglis, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas depozīta vadītājs. Loģiski, ka sabiedrība nav un nevar būt informēta, ko kurš atrod un ko ar šo atradumu dara tālāk. M.Mikažāns atradumu nodeva muzejam. "Vaduguns" sazinājās ar senlietu atradēju. Viņš pastāstīja, ka dzīvo Jūrmalā, nodarbojas ar reklāmas stendu izgatavošanu, bet viņa vecmamma ir no Baltinavas un tur joprojām dzīvo viņa radi. "Ar senlietu meklēšanu nodarbojos sava prieka pēc. Man tas nav peļņas gušanas avots. Ja man tas būtu peļņas avots, tad muzejs šīs

Senlietas. Atrastās rotas ir vairāk nekā 1600 gadu vecas. Muzeja speciālisti visvairāk priečājas par saktu ar piekariņiem un plakanajām aprocēm, kas mūsdienām cilvēkam gan nepatiku, jo ļoti traucētu.

senlietas nerēdzētu. Pie mums ierasts, ka daudz senlietu pārdom uz ārzemēm. Daudziem mājās ir privatās senlietu kolekcijas, par kurām neviens nezina. Melnais tīgus pārpildīts ar dažādiem vēsturiskiem priekšmetiem, bet, kad aizved bērnu uz muzeju, nav ko paskatīties. Mūsu vēsture ir bagāta! Latvijas teritorijai visādu *ražojumu* cilvēki pāri gājuši un aiz sevis kaut ko atstājuši," sprieda M.Mikažāns. Uz jautājumu, kāpēc senlietas nav atdotas, piemēram, novada muzejam, viņš paskaidroja, ka novadu muzejos lielākoties glabājas jaunāki pagātnes liecību priekšmeti, kad latvieši sevi apzinājās kā latviešus.

Atradējs muzejam nodevis rotas. Tās ir dažāda veida aproces, saktas, kaklarīņķi. Rotas ir vairāk nekā 1600 gadu vecas. Kā pastāstīja atradējs, senās rotaslietas uzietas arāzemē, bet pārējais bijis tikai tehnikas jautājums.

Foto Kārlis Kalsējs

Kā vērtējat faktu, ka Dzērbenes skolā aizliegts lietot mobilos telefonus?

Viedokļi

Bija kaut kas jāmaina

ĒRIKA ARĀJA, Dzērbenes vispārizglītojošās un mūzikas pamatskolas direktore

Pagājušajā mācību gadā konstatējām, ka starpbrižos skolēni savā starpā nesārunājas, neskraida pa skolu, kā tas notiek citur, bet tūlīt pēc zvana *ierirst* savā mobilojā telefonā. Savukārt pēc skolas zvana uz stundu nevar no tā atrauties, lai saķertos darbam. Stundās telefonu drīks-

tēja izmantot tikai ar skolotāja atļauju, taču tāpat kādam draugs atsūtīja īsziņu vai pazvanīja.

Šī gada pirmajā pedagoģiskās padomes sēdē pieņemām lēmumu ierosināt skolā no plkst. 8.00 līdz plkst. 15.30 nelietot mobilās ierīces un lūgt vecāku atbalstu un akceptu. Telefonu atļauts izmantot, ja tas nepieciešams mācību procesā un ar skolotāja atļauju. 1.septembrī skolas vecāku kopsapulce izteicu šo ierosinājumu. Vecāki to uzņēma ar aplausiem un izsaucieniem: "Sen jau tā vajadzēja rīkoties!" Taču bija arī tādi, kas uztraucās, kā varēs bērnu sazvanīt, vai tas netraucēs starpbrižos meklēt internetā mācībām nepieciešamo informāciju. Izrādās, daudzi vecāki nemaz nezina, ko viņu bērns telefonā dara, jo paši skolēni atzīst, ka mācībām nepieciešamo informāciju starpbrižos telefonā jau nu nemeklē. Kad izskaidroju, ka problēmu gadījumā var zvanīt man vai klases audzinātājam, tāpat klases audzinātājs var informēt vecākus par radušos problēmu (saslimšanu utt.), visi piekrita mūsu ierosinājumam.

Teikšu godīgi, ka sākumā skolēni par mūsu jauno lēmumu īpaši priecīgi nebija. Izskanēja tie paši jautājumi, kas vecākiem,

taču pēc izskaidrošanas bērni piekrita pamēgnāt. Mēs ar skolēniem norunājām, ka telefoni atradīsies pie viņiem, tikai jābūt godīgiem un jāievēro noteikumi. Tā skolēni var veidot pašdisciplīnu, likumpaklausību un godaprātu. Tagad tikai viens puisis katru rītu ienes savu telefonu manā kabinetā un pēc stundām to paņem, jo apzinās, ka nevarēs ievērot noteikumus.

Kopš jauno noteikumu ieviešanas nu jau pagājis vairāk nekā mēnesis, un varu teikt, ka skolēni pieraduši pie jaunās kārtības. Starpbrižos jūtams lielāks troksnis un kustība, uz kāpnēm nesēž *klusējošo zvirbulu bariji*, pat rodas idejas, kā labiekārtot atpūtas zonas.

Zinu, ka arī citās skolās stundās aizliezd lietot mobilās ierīces, taču par šādu liegumu starpbrižos neesmu dzirdējusi. Jā, tagad daudzi interesējas par mūsu ideju, sociālajos tīklos lasāmas ļoti dažādas, pat galēji pretējas atsaiksmes. Taču jāmaina kaut kas bija. Arī paši skolēni atzīst, ka tagad vairāk sarunājas savā starpā, izspēlē kādu spēli un labprāt paskraida pa gaiteniem. Es par to priečājos, jo troksnis un kānda piederas pie starpbrižiem un skolas ikdienas.

Mobilos telefonus lieto par daudz

MĀRA PIMANOVA, Balvu pamatskolas direktore

Dzērbenes skola nākusi klajā ar ļoti labu un atbalstāmu iniciatīvu, par kuru mēs savā skolā arī esam runājuši un domājuši. Diemžēl pie mums jautājums par mobilos telefonu lietošanu starpbrižos līdz galam vēl nav atrisināts, taču lielā mērā tas atkarīgs arī no tā, ka Balvu pamatskola mācās 500 skolēni, kas, pieļauju, ir krietni vairāk nekā Dzērbenē. Varu teikt, ka skolā

mobilu telefonu lietošanā vērojamas atšķirības starp klasēm – ir klases, kurās ļoti labi iztieki bez tālrūpiem, bet ir arī tādas, kur bez tā nevar. Tas lielā mērā atkarīgs arī no tā, kā klases audzinātājs šo jautājumu nostāda, runājot ar vecākiem. Katrā ziņā personīgi es esmu 100% par mobilu tālrūnu lietošanas ierobežošanu skolā. Ja radušās kādas problēmas un ir vajadzība piezvanīt vecākiem, to var izdarīt ne tikai klases audzinātājs, bet arī ir iespēja bērnam piezvanīt pašam no skolas sekretāres kabineta, kurā ir telefons.

Pilnīgi piekrītu, ka mobilos tālrūpus nevajadzētu izmantot spēlēm. Ja skolēns tās iesācis un starpbriži spēli nepabeidz, vai viņš stundā var pārslēgties uz matemātiku vai, piemēram, angļu valodu un pienācīgi apgūt vielu? Nē, jo viņš prāto, kāds līmenis spēlē palika, ko darīt tālāk... Tas ļoti, ļoti traucē mācību darbam un vispirms pašam bērnam. Tas, ka skolēnam vispār ir mobilais telefons, protams, nav slīkti, jo viņa dzīvē nav tikai skola. Pēc skolas bērni iet uz mājām, uz mūzikas vai mākslas skolu, un ir labi, ja vecāki viņus var sazvanīt. Katrā lieta jāizmanto pozitīvi un no tās jāņem pats labākais, mēģinot

atteikties no negatīvā, kas gan ir ļoti grūti, jo mūsdienās bērni mobilajiem telefoniem piesaistīti vairāk nekā vajadzētu.

Situācija ar mobilu telefonu lietošanu starpbrižos paslītinājās brīdi, kad skolai pieslēdza brīvo wi-fi. Līdz tam ne visiem skolēniem telefons bija interneta pieslēgums, daudziem arī vecāki neļāva spēlēt spēles. Taču, ja ir brīvais wi-fi, kāpēc to nedarīt? Esam novērojuši, ka skolā ir atsevišķas vietas, kur wi-fi signāls stiprums ir spēcīgs - tur ik starpbriži pulcējas pulka skolēnu. Atceros, ka Balvu pamatskola ciemojās Pleskavas delegācija un skolēni. Viņi ar tādu entuziasmu gāja, skatījās un priečājās, cik mūsu izglītības iestāde skaista un moderna! Taču, līdz ko atrada vietu, kur ir brīvais wi-fi, interese par visu pārējo momentā pazuda, jo Krievijā skolās tāda brīvā wi-fi nav. Lūk, kā!

Nesen bijām pieredzes apmaiņā Ikšķiles vidusskolā, un tur arī iedibināta sava kārtība – no rīta skolēni speciālā kastē saliek savus mobilos telefonus un dienas laikā tiem nepieskaras. Tas mobilizē skolēnus, līdz ar to mācību darbs netiek traucēts. Un tas ir pats galvenais.

Viedokļus uzklausīja S.Karavočīka

Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kā vērtējat faktu, ka Dzērbenes skolā aizliegts lietot mobilos telefonus?

pozitīvi - 57.1%
negatīvi - 7.1%

uzlabosies savstarpējā komunikācija - 10.7%
tehnoloģijas tāpat turpinās savu uzvaras gājienu - 7.1%
mani tas neinteresē - 17.9%

Balsis kopā: 28

Par ko raksta kaimiņos

Bērnudārzā atver jaunu grupu

Raunas pirmsskolas izglītības iestādē atvērta otrs grupa bērniem no pusotra gada vecuma. "Jaunās māmiņas vēlas mācīties, strādāt, viņām bērnudārzs ir ļoti svarīgs," uzsver novada pašvaldības izpilddirektore Linda Zūdiņa-Sivko. Telpas bērnudārzā bija, atlīka tikai iegādāties mēbeles, pieņemt darbā vienu darbinieci. "Tām darbiniecēm, kurām līdz šim nebija pilna darba slodze, tagad ir. Grupā ir deviņi bērni," pastāsta izpilddirektore. Patlaban Raunas bērnudārzu apmeklē 86 bērni, izveidotas piecas grupas, divās no tām – bērni no pusotra gada vecuma. Lai gan statistika liecina, ka laukos cilvēku skaits sarūk, Rauna bērni dzimst, iet bērnudārzā, skolā. Sešgadnieku grupā patlaban ir 21 bērnudārza audzēknis, pirmsskolas izglītības iestādi apmeklē 20 piecgadnieki. Ja arī viņiem būs jāsāk skolas gaitas, tad nākamruden Raunas vidusskolā pirmklasnieku varētu būt daudz.

"Druva"

Apkures sezonas sākums atkarīgs no pašiem klientiem

Līdz ar rudens iestāšanos aktuāls kļuvis apkures jautājums. Lai arī Alūksnes siltumapgādes uzņēmums – akciju sabiedrība (AS) "Simone" – jaunajai sezonai gatavs kopš septembra, iedzīvotāji ar pieslēšanos apkurei nesteidzas – to izdarījusi aptuveni puse klientu. "Sezonas sākums atkarīgs no pieprasījuma," skaidro AS "Simone" valdes loceklis Māris Kaļva. "Ja agrāk dominēja nosacījums, ka apkures sistēma jāpieslēdz visiem klientiem vienlaikus, tiklīdz gaisa temperatūra trīs dienās pēc kārtas nav pārsniegusi astoņus grādus, tad šobrīd šī pieeja palikusi vēsturē – katrai klienti pats nosaka, kad pieslēgties apkurei." Pirmos pieprasījumus pēc apkures pieslēšanas AS "Simone" saņēmusi septembra vidū, kad iestājās vienmērīgi dzestrs laiks, bet šonedēļ, pasliktinoties laika apstākļiem, aktivitāte strauji pieauga.

"Malienas Zīgas"

Preiļu slimnīcā saglabās sociālās gultas

Preiļu novada iedzīvotājiem arī turpmāk būs pieejamas sociālās gultas slimnīcā, šādu lēmumu 29.septembra domes sēdē pieņēma deputāti, nolejot Preiļu slimnīcai segt zaudējumus, kas rodas, tās nodrošinot, informē novada domes speciāliste Ilona Vilcāne. Lūgumu saglabāt pakalpojumu vēstulē Preiļu pašvaldībai, slimnīcai un Labklājības pārvaldei izteica paši pakalpojuma saņēmēji norādot, ka cilvēkiem cienījamā vecumā ar virknī slimību izmaiņas pakalpojuma pieejamībā radītu nevajadzīgu stresu, un neērtības būtu gan pacientiem, gan viņu tuviniekiem. Šobrīd sociālās gultas Preiļu slimnīcā izmanto 7 cilvēki, no tiem 5 ir Preiļu novada iedzīvotāji. Uzturēšanās maksa klientiem ir 18 eiro diennaktī, kas nenosedz reālās izmaksas, tāpēc starpību ir apņēmusies segt pašvaldība.

"Latgales Laiks"

Valmieras vecākajai iedzīvotājai 102.dzimšanas diena

5.oktobrī 102.dzimšanas dienu atzīmēja Valmieras vecākā iedzīvotāja Rozālija Komele. Viņa dzimusi 1914.gadā, augusi četru bērnu ģimenē. Jaunības dienās un spēka gados dzivojusi Balvu pusē, bet nu jau vairāk nekā 30 gadus mīt Valmierā. Bagātā mūža laikā izaudzinājusi divas meitas. Valmierā Rozālijas kundze kopa dārziņu un māju, kā arī rūpējās par saviem mīļajiem. Kopš vīrs aizgājis aizsaulē, kundze dzīvo pie meitas, kura kopā ar māsu gādā, lai viņa būtu paēduši, laikus iedzērusi zāles un justos labi.

"Auseklis"

“Gada balva izglītībā 2016”

7.oktobrī Balvu pamatskolas telpas bija siltas un sapostas, bet visus Skolotāju dienas pasākuma dalībniekus sagaidīja smaidīgi skolotāji, laipni parādot ceļu uz zāli, kur notika svinīgais pasākums.

Skanot mūzikai, uz skatuves kāpa Balvu novada vadītājs Andris Kazinovskis un Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Nora Apīne, kā arī “Gada balvas izglītībā 2016” nominanti. Svinīgo pasākumu atklāja Balvu pamatskolas direktore Māra Pimanova, neslēpjot prieku iemeslu, jo šī diena daudziem ir satraukuma pilna un īpaša, jo tiek pasniegtas Gada balvas izglītībā. “Būt skolotājam ir kas īpašs. Tas ir arods, kas tā meistaram spēj dāvāt neparastu mūžīgo jaunību, jo vienmēr apkārt ir bērnu jaunības un skanīgās balsis. Arods, kas nes īpašu bagātību, jo ļauj piedzīvot sava darba augļus - skolēnu sasniegumus. Arods, kas prasa neatsveramu ieguldījumu, kas kā skolēna labākais celyedis rosina, mudina un atklāj. Būt skolotājam ir kas īpašs, jo tā nav tikai misija, bet gan sirdsdegums un izaicinājums,” teica M.Pimanova.

Noslēgumā visus pārsteidza salūts skolas iekšpagalmā, programma “Skolas piens” un priecēja balle ar grupu “Kārklu blūzs” no Inčukalna. Interesantas dejas balles starplaikos rādijs Žanna Ivanova un Laimdota Zelča.

Nominācija “Par mūsdienīgu izglītības darba organizāciju un vadību”. Tajā Gada balvu izglītībā saņēma Balvu Valsts ģimnāzijas direktore INESE PAIDERE (no labās), kura ir mērķtiecīga, talantīga, profesionāli un nenogurstoši meklē risinājumus skolas dzīves kvalitātes uzlabošanai. Viņas vadībā izstrādāta skolas stratēģija, misija, mērķi un vērtības, kas organizē ģimnāzijas darbu. Direktore iesaistītas projektos, tostarp starptautiskos, regulāri sadarbojas ar augstskolām, uzņēmējiem, skolvadības pieredzē dalījuses ar daudzām Latvijas skolām. Otra izvirzītā skolotāja bija Inta Slišāne, kura vienmēr ir izcēluses ar savu profesionālo un korekto darbošanos dažādās sfērās.

Nominē skolēnu vecāki. Balvu pamatskolu balvai nominācijā “Par pilsonisko līdzdalību novada un valsts izglītības un kultūrvides veidošanā” nominējuši skolas skolēnu vecāki. Šai pašā nominācijā bija izvirzīta arī BALVU PIRMSSKOLAS IZGLĪTĪBAS IESTĀDE “PILĀDZĪTIS”, kura saņēma “Gada balvu izglītībā 2016”. Iestāžu vadītājas Māra Pimanova (no kreisās) un Antra Eizāne pauða gandarījumu, ka viņu darbs pamanīts un novērtēts. Par sasniegumiem centralizēto eksāmenu kopvērtējumā balvu saņēma Balvu Valsts ģimnāzija, kuru šai nominācijai bija ieteikuši skolēnu vecāki. Balvu Valsts ģimnāzijā 2015./2016.m.g. centralizētajos eksāmenos vidējais procētuālais vērtējums bija par 12,3% augstāks nekā valstī vidējais, kā arī šī vērtējuma kāpums, salīdzinot ar pagājušo mācību gadu, ir 4,03%.

Nominācija “Par ieguldījumu un sasniegumiem darbā ar talantīgiem izglītojamajiem”. Tajā bija nominēti: Bērzbils vidusskolas skolotāja Irida Maderniece, Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas skolotājas Gunita Čubare un Vineta Muzaļevska, Balvu Mūzikas skolas skolotāja Lija Ivanova, Balvu Sporta skolas skolotājs Romualds Kokorevičs un Balvu pamatskolas skolotāja INETA GARGURNE (no kreisās), kura saņēma “Gada balvu izglītībā 2016” un kura skolai atdevusi 33 mūža gadus. Gadu no gada viņas sagatavotie skolēni gūst godalgotas vietas starpnovadu, Latgales reģiona, kā arī Latvijas atklātajās matemātikas olimpiādēs. Tā šogad gūtas 1.-3.vietas starpnovadu, 1., 3.vieta reģionālajā, 3.vieta un atzinība valsts atklātajā matemātikas olimpiādē. Arī valsts pārbaudes darbu rezultāti ir par 10% augstāki nekā vidēji valstī.

Pasniedz balvas un vēro priekšnesumus. Balvu novada vadītājs Andris Kazinovskis un Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Nora Apīne atzina, ka darba svētku sagatavošanā ieguldīts daudz. Vēl bez šiem nominantiem par ieguldījumu skolas attīstībā sveica arī Briežuciema pamatskolas direktori Aigaru Keišu, kurš akreditējis skolu, neskaitoties uz mazo audzēkņu skaitu. “Prieks par Balvu pamatskolas kolektīvu, kurš bija pacenties, lai svētki izdots,” piebilda N.Apīne.

Nominācija “Par inovācijām izglītības procesā”. Tajā bija nominēti deviņi pedagoģi: Bērzbils vidusskolas skolotāja Līga Krauča, Briežuciema pamatskolas direktors Aigars Keišs, Tilžas internātpamatskolas skolotāja Gundega Baranova, Balvu pirmsskolas izglītības iestādes “Sienāzītis” skolotāja Aina Saidāne, Balvu pirmsskolas izglītības iestādes “Pilādzītis” skolotājas Irēna Supe-Brokāne, Ilona Kazāka un Inese Salmane, PIKC “Rīgas Valsts tehnikums” Balvu teritorīlās struktūrvienības skolotāja Eleonora Barkāne. Gada balvu izglītībā šajā nominācijā piešķira Balvu pamatskolas skolotājai INGAI BUKŠAI, kura atradās Spānijā ar skolēniem Erasmus+ projekta vizītē. Skolotāja Inga Bukša veicina novatorisku un efektīvu svešvalodu apguvi ne tikai skolā, bet arī Latvijā un ārpus tās. Iegūti vairāki republikas mēroga Atzinības raksti, pieredze popularizēta kā Latvijā, tā arī starptautiskajās konferencēs.

Nominācija “Par veiksmīgāko pedagoga debiju”. Nominanti bija Stacijas pamatskolas skolotāja Māra Kokoreviča (no labās), Balvu Valsts ģimnāzijas skolotājs Arnis Stucka un Stacijas pamatskolas Viksnas filiāles skolotāja SKAIDRĪTE BANKOVA (no kreisās), kura saņēma “Gada balvu izglītībā 2016”. Viņa ar pirmsskolas izglītības grupu piedalās eTwinning starptautiskajos projektos, to rezultātā izveidota animācijas filma krievu tautas pasakai “Pasaka par kukulīti”, organizēti neskaitāmi svētki, notikušas radošās darbnīcas. Viņas bērni pabijuši Balvu Neredzīgo bibliotēkā un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, 18.novembrī sniedza svētku koncertu pansionāta iemītniekiem, kā arī Viksnas pagasta iedzīvotājiem.

Spēlē Arnis Graps. Nominantus un Gada balvas ieguvējus ar muzikāliem priekšnesumiem sveica Balvu Mūzikas skolotājs, pedagoogs Arnis Graps, ar kuru Balvu pamatskolai vienmēr bijusi laba sadarbība.

Balvu pamatskolas lākstīgalas. Skolotāja Gunta Ripa ik reizi pirms svētkiem pulcē kopā skolotājas ar skanīgām balsim. Šoreiz skolotājiem dziedāja Kristīne, Iveta, Ārija, Ingrīda, Katrīna, Iveta, Irēna, Ilona, Ilze un Gunta.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Aktuāli

Ieskandina jaunās baznīcas ērģeles

8.oktobrī ar Svēto Misi un koncertu ieskandināja Balvu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīcas jaunās ērģeles. Kā viesi bija uzaicināti Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskolas un Kārsavas Mūzikas un mākslas skolas profesionālās ievirzes izglītības programmas "Ērģeļspēle" audzēkņi un skolotāja Guna Kise.

Balvu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu draudzes prāvests Mārtiņš Klušs stāsta, ka baznīcas restaurācijas laikā vecās ērģeles demontēja un novietoja draudzes saimniecības telpās. "Sākot kalpošanu Balvu draudzē, ilgi domāju, ko ar savu laiku nokalpojušajām ērģelēm iesākt. Interesējos par iespējām tās restaurēt, taču sapratu, ka tas izmaksātu daudz dārgāk nekā jaunu ērģeļu iegāde," stāsta prāvests. Viņš vēl piebilst, ka vecās ērģeles bija identiskas tām, kuras ir Bēržu Romas katoļu baznīcā. Vēl bija kāda nianse, kas runāja par labu jaunu ērģeļu iegādei - telpā, kurā atrodas un dzied koris, vecās ērģeles aizņēma daudz vietas. "Sāku domāt, ka vajadzētu meklēt risinājumus jaunu ērģeļu iegādei, varbūt sarīkot ziedoju mu vākšanu, kādu akciju vai iet citus ceļus. Pirms tam Rīgā, Svētā Franciska Romas katoļu baznīcā, priesteris Vjačeslavs Bogdanovs parādīja savas draudzes ērģeles. Iepazīstoties un izzinot instrumentu tuvāk, sapratu, ka tieši tādas vajadzētu arī mums ikdienas dievkalpojumu vajadzībām," piebilda prāvests M.Klušs. Viņš tikās ar Saeimas deputātu Jāni Trupovnieku un ievadija sarunas par jauna instrumenta iegādi. Deputāts mudināja draudzi rakstīt vēstuli ar šādu lūgumu, lai piešķirtu finansējumu ērģeļu iegādei. "Kopējā summa, ko mums piešķira, ir 6 tūkstoši eiro, un mēs šajā summā arī iekļāvāmies. Ērģeles ražotas Itālijā, bet piegādāja tās ražošanas, tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas uzņēmums "Astorg" no Polijas. Viņi ērģeles atveda un uzstādīja, augšā uz otro stāvu - kora telpu - palīdzēja uznest draudzes vīrieši. 25.septembrī, ražas svētkos, ērģeles jau pasvētījām," saka M.Klušs un piebilst, ka draudzes ērģelnieks Jānis Budevičs tās jau iemēginājis, un tieši tā arī ir, kā viņš apgalvojis - ērģeles ir kā orķestris, vairāku mūzikas instrumentu sakopojums, un tagad tās darīs krāšņakus dievkalpojumus.

Foto - Z.Logina

Vajadzīgs laiks. Balvu Vissvētās Trīsvienības Romas katoļu draudzes ērģelnieks Jānis Budevičs apgalvo, ka jauno ērģeļu apguvei un piemērošanai konkrētai telpai vajadzīgs zināms laika spridīs. "Ja nēm vērā, ka stabuļu ērģeles ilgstoši projektē un būvē katrai konkrētai celtnei, vai tā būtu baznīca, vai koncertzāle, tad elektrisko ērģeļu kvalitātes rādītājs ir, cik daudz tajās ieprogrammēts visu iespēju, kādas ir stabuļu ērģelēm. Tagad jāmēģina uz vietas atrast un izmantot šīs iespējas, piemērot tās konkrēti šai baznīcā. Pielāgošanās process jau notiek," pastāstīja J.Budevičs.

Pasākums

Tilžā labdarībai piedāvā pat aunu

8.oktobrī Tilžas tirgus laukumā rosījās saimnieces, pārdevēji un pirkst gribētāji, un viņus netraucēja pat rudenīgi vēsais lietus. Cilvēki pirka loterijas bilietes, jo organizatori visas lozes solīja pilnas. legūtā nauda būs vajadzīga Tilžas kultūras nama dejotāju tēriem, bet daļu izmantoja tanī pat dienā notikušajā senioru pēcpusdienā "Atvasaras valsīs".

Pārdot vasarā krāšņi augušās mārtiņrozes uz Tilžu bija atvedusi Maruta Ločmele. Arī viņa iegādājās loterijas bilieti un viena no pirmajām tika pie laimesta - instrumentu kastes. Ari Indra Studente, kura bija iegādājusies tikai vienu loterijas bilieti, vinnēja lielu ābolu maisu. Uz jautājumu, vai mājās ābolu nav, viņa atbildēja, ka gandrīz nav un šis laimests ir isti reizē. "Tik liela dāvana! Man āboliši šoruden atceļo tikai no citiem dārziem, tāpēc noderēs. Es jau baidījos, ka tik nevinnēju dzīvu aunu, - kur to liktu?" pārdomās dalījās Indra. Jau no rīta Anna Kaņepe, Anna Jermacāne un Astrīda Dzenīte tirgus apmeklētājiem cepa kartupeļu pankūkas. Brīdi, kad kultūras dzīves vadītāja Daiga Lukjanova izsolīja Astrīdas Krainās austu tautisko jostu, Anna Jermacāne sarosījās - tas bija viņas bilietes numurs! "Josta man ļoti patīk, arī noderēs, atstāšu man tojumā mazmeitām," teica Anna. Kamēr gaidītāji vēl lūkojās savās bilietēs, Daiga Lukjanova sauca biješu numurus un balvas - ķirbji, burkāni, kompoti, ievārijumi, dzīja, sīpoli, rutki, ābolu sula, piens... un vēl, un vēl. Ziedotāji šogad bijuši dāsns, konstatēja tirgus apmeklētāji. Marinētu gurķu burciņu mājās aiznesa Ligita, Stanislavs priečājās par piena pudeli, jo mājās gotiņu netur. Aļona Jokste, turot rokā sviesta paciņu, smēja, ka gotiņas gan esot, bet sviestu gatavot ne vienmēr sanāk. "Meita laimēja gaili, es sviestu, un divi eiro par vienu bilieti - tas ir nieks!" piebilda Aļona. Pienāca kārta pēdējai bilietei, kas bija īpaša - tās saimnieks mājās vēdis aunu. "27! Numurs 27 vinnē īpašo balvu - aunu! Gaidām 27.numuru! Pasteidzieties!" mikrofonā aicināja Daiga, bet neviens neatsaucās. Klusums ieilga, laimīgās lozes īpašnieks neatradās, un auns aizceļoja atpakaļ uz kūti pie saviem saimniekiem "Skujeniekos". Loterija noslēdzās, bet diena vēl tikai turpinājās, jo pēcpusdienā Tilžas kultūras namā pulcējās seniori, lai priecātos un dejotu lauku kapelu mūzikas pavadībā.

Auns gaida laimīgo lozi. Aina Zelča no zemnieku saimniecības "Skujenieki", kura labdarībai piedāvājusi aunu, stāsta, ka dzīvnieks audzis jau no aprīla, un pašlaik tā cena varētu būt apmēram astoņdesmit eiro, ja to realizētu tirgū. "Šis turklāt ir tumšgalves aitu un Sufolkas šķirņu krustojums, bet es nepārdzivoju un ņēl arī nav - tas aizies tūlītējam patēriņam, un par to tikai priečājos," piebilda Aina. Viņa loterijas laikā piedzivoja arī patikamu pārsteigumu - Ainas biliete vinnēja ne tikai pētersīlu podu, bet pat gaili! Bet laimīgās lozes - 27.numura - saimnieks neatradās, un auns aizceļoja uz tik ierasto mājvietu pie saviem saimniekiem.

Foto - no personīgā arhīva

Senioriem spēlē 25 muzikanti. Tilžas kultūras namā senioru pēcpusdienā izvērtās jautra, jo viņus priečēja trīs kapelas - no Aizezeres, Žiguriem un Salnavas, kā arī vairāk nekā desmit muzikanti, kopā 25 dziesmu un instrumentu pārvaldnieki. Seniori bija gandarīti, dzirdot dziesmas, kādas spēlēja un dziedāja viņu jaunībā.

Daiga Lukjanova ar palīgiem velk laimīgās lozes. Daiga pastāstīja, ka loterija notiek jau otro gadu, un ideja pieder Ainai Zelčai. Augļus, dārzeņus un citas balvas loterijai saziedojuši divdesmit pieci labdari. "Mantas saziedoja pagasta cilvēki, no kuriem vislielākais ir Ainas Zelčas ziedojušs. Diemžēl īpašnieks auna neatradās. Zemnieki iedeva pa graudu maisam, āboliņa sēklas, par ko paldies Elitai Zelčai, Vilnim Dzenim, Vilnim Čirkam un visiem, kuri ziedoja labdarībai," teica Daiga.

Lolita Kindzule ar meitām. Pie viņas no Anglijas tieši dienu pirms tirdziņa un labdarības loterijas ieradās trīs meitas no Anglijas. Elīna (no labās) tur studē viesmīlības un tūrisma menedžmentu, Alise - grafisko dizainu, bet Laine - industriālo tūrismu. "Nopirkām piecas bilietes - katrai pa vienai. Nu gatavošu meitiņām Latvijas ēdienus," bildā Lolita, bet meita Elīna piebalsoja: "Nesmādēju nevienu ēdienu, jo arī Anglijā gatavojam ko latvisku. Tirdziņā satiku paziņas, savus skolotājus." Par māsu apcierojumu priečājās arī jaunākā māsiņa Karina.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Īsumā

Mācās būt pieklājīgi

"Labīt!", "Paldies!", "Atvaino!", "Lūdu!" - šīs un daudzas citas frāzes Balvu pamatskolā pēc Pieklājības nedēļas ir kļuvušas par vērtībām, kas palīdz sadzīvot ar apkārtējo pasauli, jo pieklājība ir cieņas izpausme.

Piekļājības nedēļas laikā skolotāji ar savu uzvedību kļuva par paraugiem skolēniem parādot, ka pieklājība iet roku rokā ar pašcieņu. Ne tikai tāpēc, ka sevi cienoš cilvēks nepieļaus necienīgu izturēšanos pret sevi, bet lielākoties tādēļ, ka pašcieņa ļauj veidot cieņpilnas attiecības ar citiem, atzīstot citu tiesības uz atšķirīgiem uzskatiem un viedokli.

Piekļājības nedēļā aktīvi iesaistījās skolēnu pašpārvaldes dalībnieki, atņemot žetonus tiem, kuri neievēroja pieklājības normas. Pašpārvaldi atbalstīja skolas psiholoģe un sociālā pedagoģe, kuras pārrunāja ar audzēkņiem pieklājības ābeci. Lai vēl vairāk motivētu skolēnus ievērot labas uzvedības normas, pieklājīgakos no viņiem apbalvoja ar Pateicības rakstiem. Savukārt skolēnu pašpārvalde nolēma atkārtoti organizēt pasākumus, kas veicina labas uzvedības manieres.

Sariko ābolu svētkus

Tā kā šoruden padevusies bagātiga ābolu raža, 23. septembrī Viduču pamatskolas 1. - 5. klašu skolēni kopā ar savām audzinātājām un vecākiem Mednievas tautas namā cildināja šos vērtīgos augļus pasākumā "Mans ābolu grozs". Septembrī ir arī dzejas dienu laiks, tādēļ skolēni iemācījās dzejoļus un dziesmas par āboļiem. Uz pasākumu katrā klase ierādās ar lielākiem un mazākiem glīti izrotātiem ābolu groziem, jo katrs gribēja padižoties ar sava dārza skaistākajiem un garšīgākajiem augļiem, piedaloties konkursā "Skaistākais ābolu grozs". Noteikt visglātāko izrādījās grūti, jo visi bērni bija pacentušies, tādēļ katra klase tika pie saldām balvām.

Pasākumā dziesmas un dzejoli mijās ar mīklu minēšanu, rotaļām un ticējumiem par āboļiem. Tautas nama vadītāja Skaidrīte Šaicāne visus cienāja ar tēju un garšīgiem, mutē kūstošiem ābolu pīrāgiem un katram bija iespēja nogaršot šos suligos rudens augļus. Savukārt atlikušie sārtvaidži aizceļoja uz skolas ēdnīcu, kur tos čaklās pavāres pārvērtīs garšīgos kompotos, kīsejos un uzpūteņos.

Nepalaid garām

Noskaidros labākos darbā ar jaunatni

Turpinot aizsāktā tradīciju, Izglītības un zinātnes ministrija izsludina konkursu, lai noskaidrotu labākos darbā ar jaunatni 2016.gadā. Izvirzīt pretendēntus līdz 31.oktobrim var jebkura fiziska vai juridiska persona. Konkursa noslēgums un laureātu apbalvošana paredzēta 9.decembri Jelgavā.

Konkursa "Labākais darbā ar jaunatni 2016" mērķis – izteikt Izglītības un zinātnes ministrijas atzinību pašvaldībām, darbā ar jaunatni iesaistītajām personām, kā arī jaunatnes organizācijām un biedrībām, kas veic darbu ar jaunatni, par ieguldījumu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanā. Kā arī, šogad atzīmējot Eiropas Brīvpārtīgā darba 20 gadu jubileju, izteikt Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras atzinību tām pašvaldībām, organizācijām un iesaistītajām personām, kuras aktīvi piedalījušās Eiropas Brīvpārtīgā darba projektu īstenošanā, tādējādi veicinot jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanos.

Tiem, kuri dzīvo zaļi

Rūpējoties par tīru Latvijas vidi un iesaistot aizvien lielāku sabiedrības daļu atkritumu šķirošanā un otrreizējo izejvielu vākšanā, "Zaļā josta" ir uzsākusi ikgadējo otrreizējo izejvielu vākšanas konkursu "Tīrai Latvijai!" skolām. Šajā mācību gadā izglītības iestādes iesaistīs makulatūras un izlietoto bateriju vākšanā pārstrādei. Konkursam "Tīrai Latvijai!" aicinātas pieteikties vispārējās, profesionālās un pirmsskolas izglītības iestādes, kā arī interešu izglītības iestādes. Lai iesaistītos konkursā, izglītības iestādes pārstrāvīm jāreģistrē skola konkursa elektroniskajā datu bāzē "Zaļā josta" mājaslapā www.zalajosta.lv, kā arī jāveicina skolēnu iesaiste otrreizējo izejvielu aktīvā vākšanā. Visa konkursa laikā savāktā makulatūru un baterijas nogādās pārstrādē, piešķirot tām pievienoto vērtību un atgriežot atkārtotā aprītē. Konkursa rezultātus, savāktos otrreizējo izejvielu apjomu, kā arī uzvarētājus pazītos 2017.gada maijā.

Jauniešu centrā

Karjera sākās vakar

5.oktobrī Balvu Bērnu un jauniešu centrā pulcējās Topošo līderu skolas dalībnieki no Balvu un Rugāju novadu skolām. Tikšanās pirmajā daļā skolēni noklausījās kultūras menedžeres Aigas Mačas stāstījumu par gūto pieredzi, strādājot kultūras sfērā, bet pēc īsas kafijas pauzes, topošie līderi apskatīja jauniešu iniciatīvu centra "Dinamīts" izremontētās telpas un dalījās idejās par starpnovadu pasākuma organizēšanu 14.oktobrī.

Oktobris Latvijā norit karjeras izvēles zīmē, tādēļ skolēnu pašpārvalžu jaunieši iepazinās ar svētku un pasākumu organizatora profesiju, tiekoties ar jaunieti, kura darbojas šajā sfērā - kultūras menedžeri AIGU MAČU. No Aigas stāstījuma topošie līderi uzzināja, ka viņa bijusi aktīva, jau mācoties skolā. 9.klasē Aiga iesaistījās deju kolektīvā "Rika", kurā dejoja vairāk nekā 10 gadus. Vērtīgu pieredzi viņa guva, arī piedaloties konkursā "Mis un Misters Balvi" 2011.gadā. Par kultūras sfēru Aiga sāka interesēties, jau darbojoties skolēnu pašpārvaldei un rīkojot skolas pasākumus. Šī interese rosināja viņu iestāties Vidzemes Augstskolā Valmierā, kur Aiga mācījās par tūrisma gīdu, celojumu un pasākumu organizatori. Par laiku, kas pavadīts šajā augstskolā, Aigai saglabājušās vislabākās atmiņas, jo tur viņa mācījās apzināties savu spēju plašumu.

Ieguva nenovērtējamu pieredzi

Tā kā visas trīs mācību prakses Aiga aizvadīja Balvu Kultūras un atpūtas centrā, saņēmusi augstskolas diplomu, jauniete uzsāka darba gaitas tieši šajā kultūras iestādē. Lai gan šobrīd Aiga tur vairs nestrādā, jo papildina zināšanas studējot, viņa atzīst, ka šajā darbā guvusi nenovērtējamu pieredzi. Vadot neskaitāmus mazākus un lielākus pasākumus, jaunā kultūras darbiniece nonākusi pie vērtīgām atzinām, piemēram, ka ir jāprot improvizēt, jo neviens pasākums nekad nerit simtprocents tā, kā iecerēts. Kultūras darbiniekam ir jārēķinās ar darbu vakaros un brīvdienās, turklāt tas vienmēr saistās ar uztraukumu un stresu. Tāpat jāprot atrast kopēja valoda ne tikai ar vienaudžiem, bet arī ar bērniem un sirmgalvjiem. Neraugoties uz visām grūtībām, katrs novadītais pasākums Aigai deva jaunu enerģijas lādiņu un gandarījumu, kas neizzuda vēl ilgu laiku.

Gados jaunā kultūras menedžere novēlēja jauniešiem būt aktīviem un izmantot visas pieejamās iespējas, jo personības pilnveidošana un prasmju iegūšana ir vitāli nepieciešamas, veidojot turpmāko karjeru.

Pasākuma otrajā daļā klātesošie apskatīja jauniešu iniciatīvu centra "Dinamīts" izremontētās telpas, bet vēlāk kērās pie starpnovadu jauniešu pasākuma un "Dinamīts" dzimšanas dienas svinību plānošanas, kas notiks 14.oktobri.

Strādā aktīvi un ar izdomu

Balvu pamatskolas 6.klasses skolniece BRIGITA ZELČA, kura jau otro gadu ir skolēnu pašpārvaldes prezidente, topošo līderu sanāksmes Balvu Bērnu un jauniešu centrā apmeklē regulāri, jo tā ir lieliska iespēja uzzināt citu skolu jaunumus un pastāstīt par savējiem. Pirms sanāksmes meitene pastāstīja, ka Balvu pamatskolas skolēnu pašpārvalde strādā aktīvi un ar izdomu. Nesen, par godu Skolotāju dienai, katrā klasē bērni savus pedagogus pārsteidza, izgreznojot viņu krēslus un galdus. Savukārt viena no jaunākajām iniciatīvām ir rīkot akcijas, lai skolēni mazāk laika pavadītu pie saviem telefoniem, bet vairāk - kopā ar draugiem, piemēram, akciju "nedēļa bez telefoniem". Brigita ievērojusi, ka spēles telefonā iecienījuši tieši zēni, tomēr pēdējā laikā viņi sākuši aizrauties ar pingponga spēli, jo skolā tagad ir pingponga galds. Brigita atklāja, ka šajā pusgadā skolā neizpaliks arī tradicionālie pasākumi, veltīti Lāčplēša dienai, Valsts dzimšanas dienai un Ziemassvētkiem. Pamatskolas prezidente neslēpa, ka viņas skolas audzēkņi diezgan aktīvi iesaistās pašpārvaldē: "Uz sanāksmēm reizi vai divas reizes mēnesi ierodas katras klasses vecākais un viņu vietnieki. Tad pastāstām, ko darīsim šajā mēnesī, un visi kopā spriežam, ko vēl varētu iesākt. Dažreiz veicam aptaujas, kas skolēniem labāk patiktu, kas vajadzīgs, lai viņi skolā justos labāk."

Stacijas pamatskolas 9.klasses skolniece KITIJA MACULEVIČA un 8.klasses skolniece DIĀNA GAVRILOVA pagaidām tikai pretendē uz pašpārvaldes prezidenta amatā, jo vēlēšanas skolā līdz trešdienai vēl nebija notikušas. Lai gan viņas pagaidām nejutās kā sāncenses un arī spieķus riteņos

Iepazīstina ar kultūras darbinieka profesiju. Aiga Mača aizrāva jauniešus ar stāstījumu par Vidzemes Augstskolas radošajām studiju metodēm, kā arī, strādājot Balvu Kultūras un atpūtas centrā, gūto pieredzi.

Klausās ar interesi. Balvu pamatskolas skolēnu pašpārvaldes prezidente Brigitā Zelča (pirmā no labās) neslēpa, ka topošo līderu tikšanās ir lieliska iespēja uzzināt citu skolu jaunumus un iepazīties ar citiem jauniešiem.

pirmsvēlēšanu laikā viena otrai likt netaisījās, abas meitenes uzskatīja sevi par prezidenta vārda cienīgām, bet par to, kura šo amatu iegūs, lai spriežot vēlētāji: "Turklāt nezinām – varbūt pieteikties vēl kāds kandidāts. Pagaidām piedalāmies dažādās pašpārvaldes aktivitātēs, piedāvājam skolēniem savas idejas." Jau otro gadu Kitija un Diāna aktīvi apmeklē arī Topošo līderu skolu Balvu Bērnu un jauniešu centrā: "Te ir interesanti, jo var iepazīties ar skolēniem no citām skolām, uzzināt, kas notiek pie viņiem, kādus pasākumus rīko. Tā ir iespēja gūt jaunas idejas un dalīties ar savām."

Karjeras izvēles krustcelēs

Balvu Valsts ģimnāzijas 8. klases skolnieks LAURIS EIZĀNS topošo līderu sanāksmi apmeklēja pirmo reizi: "Mani uzaicināja kolēgis. Atnācu, jo gribēju iepazīties ar citu skolu pārstāvjiem." Jau otro gadu Lauris veic mūzikas ministra pienākumus Balvu Valsts ģimnāzijas skolēnu pašpārvaldē. "Atbildu par mūziku skolas spēļu zālē garajos starpbrižos," vienu no saviem amata pienākumiem atklāja puisis. Savukārt taujāts, vai arī turpmāk plāno apmeklēt Topošo līderu skolas sanāksmes, Lauris sprieda: "Iespējams."

Savukārt INESE LOSEVA no Rugāju novada vidusskolas 12.klases atzina, ka viņas dzīvē šobrīd ir ļoti aktuāla karjeras izvēle: "Šis ir laiks, kad cenšos noskaidrot, kas mani aizrauj, kas patīk. Pagaidām esmu krustcelēs, jo īsti nezinu, ko turpmāk darīt." Jauniete neslēpa, ka pagaidām vissaistošākā šķiet psiholoģija, taču arī kultūras un izklaides joma Inesei nav sveša, jo, mācoties Eglaines pamatskolā, viņa iesaistījās kultūras pasākumu vadīšanā un to turpina joprojām, darbojoties Rugāju novada vidusskolas pašpārvalde kultūras ministres amatā. "Taču domāju, ka vēl varu radikāli mainīt savas domas par profesijas izvēli," piebilda Inese. Viņa neslēpa, ka ļoti ieinteresējis Aigas Mačas stāstījums par kultūras darba organizatora profesiju un patikušas arī Valmieras Augstskolas atraktīvās un radošās mācību metodes.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Foto - I.Tušinska

Foto - I.Tušinska

Ikdienu

Lauku dzīves rūdījums

Oktobri atzīmē Starptautisko veco ļaužu dienu. Šis fakts rosina aizdomāties par cilvēkiem pieklājīgā vecumā un to, kā viņiem klājas, kā viņi vada savu ikdienu. Redakcijas pastā lasāma kādas Viļakas novada iedzīvotājas vēstulite ar priekšlikumu apciemot Susāju pagasta Tepenīcā dzīvojošu pensionāri, kurai tuvojas astotais gadu desmits. "Viņa dzīvo viena, bet uztur tādu sakoptību mājās un apkārtne, ka jums tas noteikti jāredz," rakstīts vēstulē.

Kamēr rudens vejš nav norāvis visu lapu zeltu no kokiem, kamēr zied miķelītes un vēl stādāmi ziemas čiploki, devāmies uz Tepenīcu un tikāmies ar runīgu lauku sievu IRĒNU STRAPCĀNI. Dzīvo viņa viena meža tuvumā, uz māju ved pār lauku iebraukts ceļš, līdz tūvējam veikalām Viļakā vismaz kilometri septiņi, taču savos gados viņai nav par grūtu uzturēt nelielu saimniecību un kārtību gan istabās, gan sētā, kāda dažkārt nav vērojama pat gados jaunu sieviešu mājās. Pensionāre ir pārsteigta par negaidīto laikraksta apciemojumu, taču nedusmojas. Pēc briža viņa jau aizrautīgi stāsta par sevi un paņem rokās pat akordeonu.

Iztiek bez vīrieša pleca

Pensionāre par dzīvi nesūrojas. Kādu viņai liktenis iedāvinājis mūža ritējumu, tāds arī bijis – ko tur nožēlot. Bez vīrieša viņa dzīvo jau gadius astoņpadsmit, kopš viņsaulei aizgāja dzīves biedrs. Tikai divus pēdējos gadus pensionāre vairs netur lopus un zirgu, jo beidzot pati sapratusi, ka tas tomēr par grūtu un nav vajadzīgs. Ir divi pieauguši bērni, no kuriem tuvumā palikusi meita, kura dzīvo Viļakā. Savus gadius Irēna īpaši neskaita un par tiem nepārdzīvo. Tas nekas, ka spogulis parāda krunkainu vaigu, viņa labāk domā par pensionāru vakariem, par tikšanos ar lidzīgām kundzītēm Vēršukalnā un to, cik jaunri viņām tur gājis, kad dziedājušas un dansojušas.

Pati saka, ka ir lauku dzīves norūdīta sieva. Ģimenē viņi auga pieci bērni, mamma nomira, kad Irēnai bija vien četri gadi. Lai izdzīvotu, pašiem bija jāredz darāmais un jāprot to padarīt. Laikam arī Dieviņš palīdzēja, kopš mazotnes dāsni iedalīdams stipru veselību. Viņa joprojām atceras, kā abas ar māsu, lai nenosalu aukstajā istabā, ziemā bridušas pa tacīnu līdz bērziem, nocirtušas kokus, atvilkušas, sazāģējušas un sanesušas malku istabā. Irēna tagad smeja: "Man vīrieti mājās nevajag. Protu visus darbus – i malku saskaldišu, i kūti aizgaldu sataisīšu."

Dzīvotprieku Irēnas kundze gūst ikdienas nodarbēs. Pie mājās uzraktas lielas puķu dobes, kas tagad rudenī rūpīgi izravētas un apstādītas ar ziemcietēm. Rūpīga arī jauniestādīto zemeņu dobe, ap māju appļauts zāliens. Irēnai ir arī neliela saimniecība – vistas, ko viņa pieskata, lai tās neizravē stādījumus. Palielo kartupeļu lauku viņa ir nolasījusi ar rokām, izcilājot tupeņus ar dakšām. Vecā mēnesī tīrumu apars, un tad atkal gaidīs pavasari, lai dārza darbi sāktos no jauna.

Pēc savā prāta un patikšanas

Ja ir vajadzība nokļūt Viļakā, Irēna sēstas uz velosipēda un minas aptuveni septiņus kilometrus. Sala un sniega laikā, protams, ar riteni nebrauc. Par iepirkšanos viņai nav jābēdā, jo piekt Dienas pagalmā ieripo vieglais *autiņš*, kas piedāvā auto-veikala pakalpojumus. Reizi nedēļā piebrauc vēl otrs lidzīgs veikals *uz riteņiem*. Produktus atved arī meita, tā ka pensionārei par pārtikas piegādi nav jābēdā.

Rudens un ziemas laiks viņai pārāk nepatīk. Tad tumši vakari, māju izpūš vēji, tad ilgāk jākavējas pie televizora vai arī jāklausās radio. Tad Irēna biežāk atceras sarunas ar dēlu, kurš mamma rāj, jau kuro reizi aicinādams pārcelties uz dzīvi pie sevis, apsolot pat atsevišķu dzīvesvietu. Taču pensionārei ir siksni prāts: kamēr viņa vēl var, savu namiņu neatstās. Viņa pieiet pie loga un pamet acis uz kādu māju tālāk. Kadreiz kaimiņos dzīvoja ļaudis, bet tagad māja stāv tukša un neglābjami iet postā. Kur nav cilvēku, tur sagrūst arī nams. Aiz viņas loga priečīgi zaļo paeglis, kam blakus iestādīti vēl pāris jaunuļi, arī mazs ozoliņš, vēl tālāk – pāris avenes un kazenes. Pensionārei gribas, lai sēta dzīvo, lai tai ir sava sirds un dvēsele.

Sarunājas ar mirtēm

Arī istabās valda lietu kārtība. Tik liela un koša mirte sen nebija redzēta. Puķei esot vismaz seši gadi. Irēnai ir savi vērojumi, kā uzvedas mirtes un par ko tās liecina. Vienreiz viņa bez žēlas-

Foto - M. Sprudzāne

Mājas saimniece. Vēl dārzā zied miķelītes un samtenes, priecejot saimnieci. Irēnas Strapcānes saimniecībā dzīvo trīs suni, kuri saimnieci pacietīgi sargā, ir arī vistas. Taču par kākem viņai ir cits stāsts. Tos viņa savās mājās nevēlas redzēt, jo saistīs ar sliktām atmiņām. Kadreiz pieņemts no meža ienācis svešs kakīs, taču viņš nav spējis atnest dzīves laikā iegūto paradumu kert putnus. Uzbrucis un ēdis arī vistas.

Foto - M. Sprudzāne

Dārza darbi. No agra pavasara līdz vēlam rudenim pensionārei ir ko darīt, lai visu sakoptu un uzturētu kārtībā. Tagad dārzā pilna kerra ābolu. Sala laikā viņa tos dāvās stīrnam.

Foto - M. Sprudzāne

Vakaros uzspēlē. Kad kļūst garlaicīgi vai gribas sevi uzmundrināt, Irēna Strapcāne paņem pie gultas nolikto akordeonu un sāk spēlēt. Pati saka, ka tikai mācās muzicēt, jo gadiem tas nav darīts, taču jaunībā gan spēlējusi *garmošku*.

Tibas sagriezusīs kuplos miršu zariņus, lai rotātu ar tiem aizgājēju laikā, kad dārzā nav nekādu puķu. Pēc tam viņai mājās nonīkušas visas mirtes. Irēna saka: "Puķes pastāsta, kāds ir cilvēks – labs vai slīkts. Pēc tam es mirtes vairs nevarēju ieaudzēt gadus piecus." Bet tagad viņas istabā atkal zaļo ļoti kupla mirte. Un Irēna vēlreiz, kad bijusi vajadzība, kaimiņam uz bērēm sagriezusīs mirtes zariņus. Taču tagad puķei nav ne vainas, tā aug griezdamās, jo kaimiņš bijis labs cilvēks.

Irēna Strapcāne nespēj iedomāties sevi dzīvojam kaut kur citur. Kamēr vien varēs, viņa dzīvos Tepenīcā un būs saimniece sev un savai sētai.

Rugāju novada domē

**29.septembra ārkārtas sēdes lēmumi
Apstiprina mērķdotācijas izglītības iestāžu pedagogiem**

Apstiprināja mērķdotāciju sadalījumu Rugāju novada pašvaldības izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no šī gada 1.septembra līdz 31.decembrim. Darba samaksas fonds mēnesī ir 28 397 eiro, no kuriem Eglaines pamatskolai iedalīti 9622 eiro, Rugāju novada vidusskolai – 18775 eiro.

Pedagogu darba samaksai un obligātajām sociālās apdrošināšanas iemaksām iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā mēnesī darba samaksas fonds - 1766 eiro: Eglaines pamatskolai - 458 eiro, Rugāju novada vidusskolai - 1308 eiro.

Interēšu izglītības programmu pedagogu darba samaksai un sociālajām iemaksām darba samaksas fonds mēnesī ir 1014,65 eiro: Eglaines pamatskolai - 317,56 eiro, Rugāju novada vidusskolai - 589,56 un Rugāju Sporta centram - 107,53 eiro.

Nosaka algas izglītības iestāžu vadītājiem

Rugāju novada vidusskolā 2016.gada 1.septembrī izglītojamo skaits bija 194, Rugāju novada Eglaines pamatskolā - 76. Rugāju novada vidusskolas direktorei ir viena likme, savukārt pēc Rugāju novada Eglaines pamatskolas direktora lūguma Rugāju novada Eglaines pamatskolas direktoram jānosaka 0,8 likmes.

Pieņēma lēmumu ar 2016.gada 1.septembrī Rugāju novada pašvaldības izglītības iestāžu vadītājiem noteikt šādas mēneša darba algas likmes: Rugāju novada vidusskolas direktorei Ivetai Areļkevičai mēneša darba algas likmi 1050 eiro, Rugāju novada Eglaines pamatskolas direktoram Eduardam Stalidzānam - 0,8 amata vienību likmes ar atalgojumu 720 eiro, Rugāju Sporta centra direktoram Laurim Krēmeram mēneša darba algas likmi 700,05 eiro.

Piešķir finansējumu Eglaines pamatskolai

Atbalstīja papildus finansējuma piešķiršanu no pašvaldības budžeta Rugāju novada Eglaines pamatskolas direktora vietniekam izglītības jomā 0,2 amata vienību likmes no šī gada 1.septembra līdz 31.decembrim. Piešķirā finansējumu Rugāju novada Eglaines pamatskolas direktora vietnieka izglītības jomā darba algai 144 eiro mēnesī un 33,97 eiro mēnesī darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas. Kopējais finansējums četriem mēnešiem ir 711,88 eiro. Finanšu līdzekļus piešķirs no Rugāju novada pašvaldības 2016.gada pamatludzību izdevumu sadalas "Rugāju novada Eglaines pamatskola".

Īsumā

Pēdējie rudens darbi

Raža novākta, bet nevajadzētu aizmirst vēl dažus svārigus vēlā rudenī darāmus darbus. Visa veida glabātuvēs jāseko, lai grauzēji neiekļūtu pa vēdināšanas lūkām. Tam noderēs smalki metāla sieti. Pārdomāti jāizliek arī saindētās ēsmas, izslēdzot mājdzīvnieku pieķļuvi tām.

Ir laiks izvākt un sakārtot gurķu un tomātu siltumnīcas. Tās vajadzētu dezinficēt, un šim nolūkam iesaka izmantot līdzekli "Menno Florades". Var lietot arī zilos graudiņus, taču tie būs mazāk efektīvi. Jo rūpīgākā būs dezinfekcija, jo mazāk iespēju būs pārziemot dažādiem augu patogēniem un kaitēkļiem. Augsnē substrātam siltumnīcās iesēj zajmēslojumu – rudzus un ziemas vīkus.

Kad beidzas ābolu novākšana, ļoti svarīgi ir atsevišķi savākt un iznīcināt puvju skartos augļus, arī tos, kas palikuši kokā. Pēc neilga laika augļu koku vainagus varēs apsmidzināt ar 4–5% karbamīda šķidumu, kas nodrošinās puvju sadalīšanos līdz pavasarim. Tas ļaus izvairīties no pārziemotiem daudziem augļu koku slimību ierosinātājiem.

Dārza kopēji parasti veido kompostu, kas pavasarī dārzam atkal dod lielisku mēslojumu. Atbilstoši tilpumam kompostā kārtām liek pa 1/4 daļai šādas sastāvdaļas: kūtsmēsli, plauta zāle, zaļas lapas, dārzeņu un augļu mizas, kafijas biezumi, kā arī 3/4 daļas salmi, sausas lapas, siens, šķelda, zāgskaidas, ēveļskaidas.

Lappusi sagatavoja M. Sprudzāne

Esmu saimnieks savā zemē

Sadarbībā ar Latvijas vides aizsardzības fondu laikraksts "Vaduguns" jau piektā mēnesi ieskicē ainiņas un ainas par videi draudzīgu saimniekošanu laukos. Izsludinot zimējumu un literāro konkursu "Esmu saimnieks savā zemē", necerējām uz tik lielu atsaucību, jo dažādu aktivitāšu klāsts, turklāt tuvojoties valsts simtgadei, aug kā sēnes pēc silta lietutinā.

Priecē, ka mūsdienu bērniem un jauniešiem nav vienaldzīgs tas, kas notiek dabā, dzimtajā ciemā, novadā un valstī. Vismaz Ziemeļlatgales puses jaunajai paaudzei joprojām nav sveši mājdzīvnieki, augi un lauku darbi. Visčaklākie konkursu dalībnieki bija pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, kā arī jaunāko klašu skolēni, kuri iesūtīja ļoti daudz zimējumu. Tiesa, ar domrakstiem un esejām situācija ir bēdīgāka. Acīmredzot to uzrakstīšanai bija nepieciešams vairāk laika, kaut gan jāsecina, ka neizpalika pērles. Patīkami pārsteidza Bērzpils vidusskolas Krišjāņu filiāles 8.klases skolnieces Marijas Zdanovičas dzejolis, kas, tāpat kā konkurss, saucas "Esmu saimnieks savā zemē":

Mans vectēvs kādreiz teica: "Dziesma ir sirds pavēlniece.
Un, mazmeit, dziedi un spēlē, būdama savas zemes saimniece,
Jo tur vijas mīlestība pret Dievu un dzimteni manu."
Un to visu dzirdot, iededzu sirsniņu savu.

Ar lepnumu sargāju dzimteni mazo,
Tā varena, ozola spēks asinīs virmo.
Aiz loga aug koks, ko stādījām abi,
To atceroties, man sirdi iedegas uguntiņa un paliek labi.

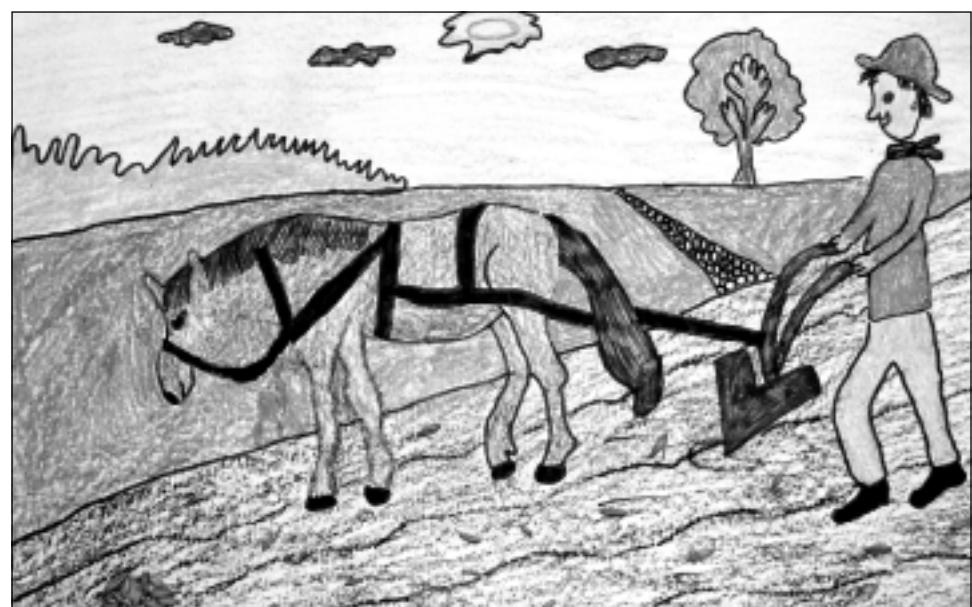
Laimes strūklakā iemetu monētu par manu dzimteni dārgo,
Jā, par to pašu mazo un vārgo!
Un viss ir mūsu ziņā,
Iet uz baznīcu vai klausīties sirdsapziņā.

Krišjāņu skolas vadītāja Iveta Socka-Puisāne Mariju, kā arī viņas māsu Diniju raksturo kā čaklas grāmatu lasītājas: "Man kā latviešu valodas skolotājai par to ir īpašs prieks. Lasīšana ne tikai papildina vārdu krājumu, bet arī paplašina pasaules skatījumu. Marija ir līdere, kurai padodas rakstīt labus dzejoļus."

Visgrūtāk bija izvēlēties labākos no labākajiem zimējumiem, kurus publicēt laikraksta slejās. Jāpiebilst, tie ir koši un krāsaini, tāpēc melnbaltā variantā nedaudz zūd to pievilcība un burvība. Bet, nu, spriediet paši!

Dzivosim tīrā vidē! Rugāju novada vidusskolas 7.klases skolniece Gabriela Laila Aleksejeva ir pārliecināta, ka nākotne ir bioloģiski tīrai saimniekošanai. "Zaļā josta, ko tur rokās topošie lauksaimnieki, simbolizē tīru vidi. Tāpat sakoptā saimniecībā neiztikt bez augļiem, dārzeņiem un dzīvniekiem," uzskata Gabriela Laila. Zimējuma tapšanā viņa izmantoja eljas krītiņus, flomāsterus un krāsainās pildspalvas.

Kā senos laikos. Stacijas pamatskolas 4.klases skolniecei Nikolai Sadovnikovai šis ir īpašs mācību gads. Kā nu ne, ja viņa uzsākusi mācības arī mākslas skolā. Meitenes mamma Ilze Spička pastāstīja, ka Nikola ir sajūsmā par iespēju zīmēt profesionālu pedagoģu vadībā. Interesanti, ka viņu ģimenē nav sava dārza, bet tas gan neatturēja jauno mākslinieci uzburī ainu, kā zemnieks apstrādā zemi, turklāt zīmējumā iestrādāti pat graudi.

Kartupeļu talkā. Sešgadīgā Simona Logina, bērnudārza "Pilādzītis" audzēkne, nešaubās, ka bez kartupeļiem mūsu dzīve nav iedomājama.

Pēc laba darba var arī atpūties zaļajā pļavā! Jāuzslavē fotostāsta autors - piecgadīgais Balvu pirmsskolas izglītības iestādes "Pilādzītis" 4.grupas audzēknis Jānis Zakss, kurš 11 fotobildēs pierāda, ka laukos ir jāstrādā. Tiesa, arī atpūta par skādi nenāk (fragments no fotostāsta).

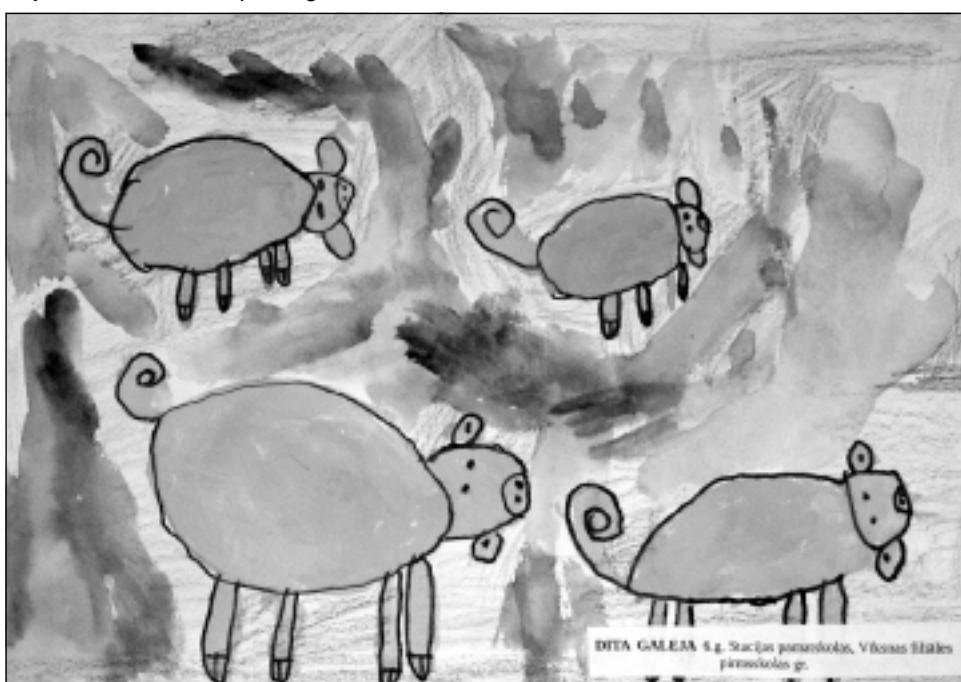

Lauku sēta. Balvu pirmsskolas izglītības iestādes "Pilādzītis" 6.grupas bērni (1-3 gadi) izveidojuši kopdarbu, kādai, viņuprāt, jāizskatās lauku sēta. Zīmēgi, ka darbā izmantotas arī dažādas mākslinieciskās tehnikas. Piemēram, jumta segumā izmantoti griķi, bet pļavas, mežs tāliene, pat ķirbji attēloti ar dzījas palīdzību.

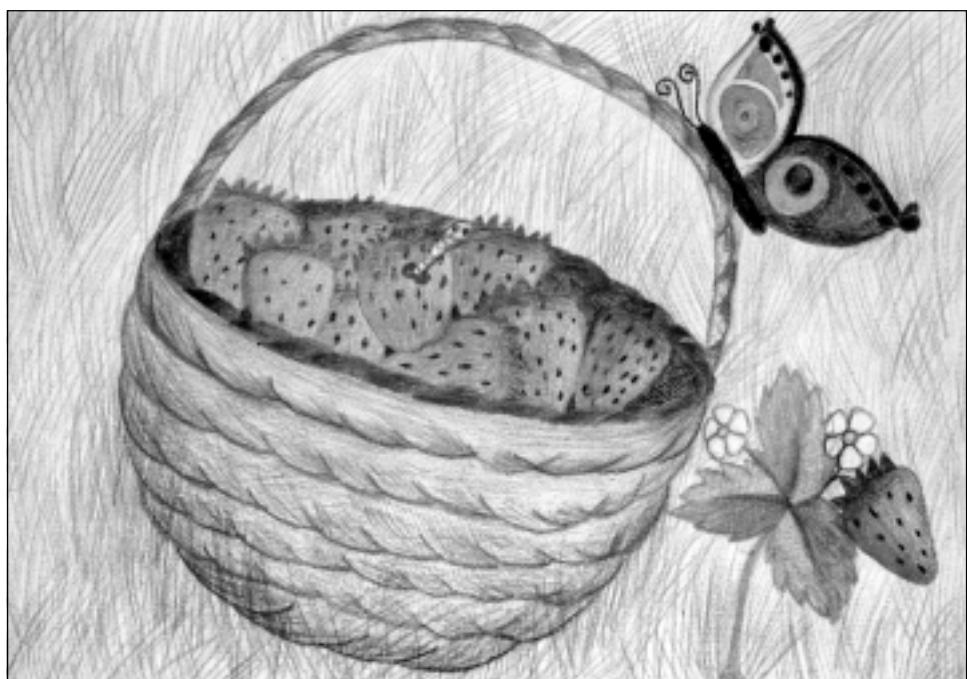

Rudens darbi ar ģimeni. Bērzpilie Beāte Žikare (3.klase) savā zīmējumā atklāj, ka visjaukāk ir strādāt kopā ar ģimeni.

Dzirnavas. Baltinavas pirmsskolas izglītības iestādes audzēknis Rihards Kokorevičs (6 gadi), kā zina stāstīt mamma Jelena Rauza, ar zimēšanu nodarbojas jau trīs gadus. Viņš, ticiet vai nē, ir ne tikai brašs puika, bet arī veseligu ēdienu piekrītējs. Piemēram, Rihards neēd čipsus un par iecienītāko ēdienu uzskata vārītus kartupeļus ar gurķu salātiem. Mamma jautāta, kāpēc, viņasprāt, Rihards savā darbā uzzīmējis dzirnavas, pielāva, ka visticamāk dēliņš iedvesmu smēlies no multfilmas "Kakīša dzirnavas".

Cūciņas. Stacijas pamatskolas Vīksnas filiāles pirmsskolas grupiņas audzēknei Dita Galejai (6 gadi) patīk dzīvnieki. To apstiprina arī viņas audzinātāja Līga Laicāne. Jauno mākslinieci pedagoģe raksturo kā centīgu meiteni, kura īsteno savus izvirzītos mērķus. "Ja puikas zīmēja traktorus, tad Dita uzreiz pateica, ka pievērsīsies cūciņām. Un tas nekas, ka mājās lopu nav. "Nē, gribu cūkas, jūs man palīdzēsiet," teica Dita. Varbūt nākotnē viņa būs veiksmīga lauksaimniece? Lai izdodas viss, ko dara mūsu bērnī!" novēl Līga.

Zemenes. Laila Marijīna mācās Stacijas pamatskolas 8.klasē. Viņas darbā jaušams pedantisms, jo katras *detaļa* ir rūpīgi pārdomāta. Ja ielūkosieties zīmējumā vērigāk, tad vienā no zemenēm pamanīsi tārpīnu. Ko tur piebilst? Produkts bez kīmijas...

Dzīmtajai zemei vajadzīgs gudrs saimnieks. Bērzpils vidusskolas 6.klases skolēns Jānis Dundenieks spriež, ka par labu saimnieku var kļūt tikai izglītots cilvēks. Viņš savā zīmējumā iemanījis atainot dažādas ainas, turklāt tās rūpīgi izstrādājot un atspoguļojot. Jāņa mamma Jolanta Dundeniece priecājas, ka ģimenē aug mazs mākslinieks, kurš labprāt gan zīmē, gan darbojas keramiķu darbnīcā.

Brīnišķīgā saimniecība. Valērija Borovikova, kura mācās Bērzpils vidusskolas 4.klasē, spriež, ka brīnišķīgā saimniecībā noteiktī jābūt kaķim. Meitenītes skolotāja Jolanta Dundeniece Valēriju raksturo kā cītu skolnieci, kura ne tikai piedalās dažādos pasākumos un konkursos, bet arī saņem augstus novērtējumus.

"MATERIĀLS TAPIS AR LATVIJAS VIDES AIZSARDZĪBAS FONDA FINANSIĀLU ATBALSTU"

Sagatavoja E.Gabranovs

Jaundzimušie

Meitai vārdu palīdz izdomāt māsa. 24.septembrī pulksten 21.03 piedzima meitenīte. Svars – 3,620kg, garums 54cm. Meitenītes mamma Sindija Pētersone no Gulbenes stāsta, ka šis ir viņas trešais bērniņš. "Jaundzimušo mājās gaida divas māsiņas – Patrīcija, kurai 2,8 gadi, un Diniņa, kurai ir gads un 8 mēneši. Protams, ļoti gaidījām puiku, bet nekā. Grūtniecības 7.mēnesī uzzināju, ka ar draugu Jāni būsim vecāki trīs meitām. Tiesa gan, Jānis mazliet saķera galvu, jo tagad mājās būs vienīgais virietis četrā dailā dzimuma pārstāvju vidū," stāsta jaunā māmiņa. Tiklīdz viņa uzzināja gaidāmā bērniņa dzimumu, nolēma, ka jaundzimušo sauks par Keitu. "Šoreiz par meitiņas vārdu parūpējās mana māsa Dina. Sākumā gan padomā bija vēl divi varianti – Denīza un Madara, taču apspriežoties nolēmām, ka tomēr paliksim pie Keitas. Tas tāds iss un skanīgs vārds," teic Sindija. Jaunā māmiņa stāsta, ka uz slimnīcu brauca bez satraukuma, jo arī Patrīcija un Diniņa dzimūšas Balvos. "Vieta zināma, tādēļ arī satraukties nebija par ko," apliecinā viņa. Sindija stāsta, ka Keita ir ļoti līdzīga abām māsām pēc dzimšanas. Jaunā māmiņa spriež,- ja visu trīs meitu bildes saliktu kopā, atpazīt, kura ir kura, būtu diezgan sarežģīts uzdevums.

Lielā māsa mazāko nosauc par Martu. 25.septembrī pulksten 14.04 piedzima meitenīte. Svars - 3,130kg, garums 55cm. Meitenītes mamma Liāna Zvaigzne no Gulbenes stāsta, ka šis ir viņas otrs bērniņš - mazo māsiņu mājās gaida Anika, kurai 30.decembri paliks 5 gadi. "Manām draudzenēm ir tikai puikas. Nezinu kādēļ, bet man šķiet, ka dēlu nemaz nemācētu audzināt, tādēļ gaidīju, ka arī otrā būs meitiņa. Un bija arī - to uzzināju jau vienā no pirmajām ultrasonogrāfijas pārbaudēm," stāsta jaunā māmiņa. Pēc otrās meitas nākšanas pasaulē vecāki viņai iedeva skaistu, skanīgu un ļoti latvisku vārdu - Marta. Kā izrādās, par to jāpateicas vecākajai māsai Anikai, kura, tiklīdz uzzināja, ka mammai puncī maza māsiņa, paziņoja - viņa būs Marta! "Tā arī palika, citu vārda variantu nemaz nemeklējām. Turklat pirms māsas nākšanas pasaulē Anika bērnudārzā šo faktu visiem jau bija izstāstījis," smaidot teic Liāna. Jaunā māmiņa stāsta, ka viņas tētim 21.septembrī bija vārda diena, bet māsai 24.septembrī - dzimšanas diena. "Domāju, ka meitiņa piedzīms pa vidu šīm jubilejām, bet nekā. Lai vai kā, viņa mums ir skaista dāvana visiem," apliecinā divu meitu mamma.

Tagad divās paaudzēs pa Vitālijam. 5.oktobrī pulksten 21.13 piedzima puika. Svars - 4,200kg, garums 55cm. Puisēna mamma Anžela Muhina no Alūksnes stāsta, ka šis ir viņas otrs bērniņš. "Mazo brālīti mājās gaida Džonatans, kuram 9.novembrī aprītēs trīs gadi. Gaidot otro bērniņu, man pašai mazuļa dzimums nešķita svarīgs, toties vīrs Arturs sākumā sapņoja par meitiņu. Otrajā ultrasonogrāfijā

uzzinājām, ka būsim vecāki vēl vienam dēlam, un par šo ziņu tikai priecājāmies," teic Anžela. Jaunā māmiņa stāsta, ka jaundzimušo nosauca par Vitāliju, jo puika piedzima precizi vīratēva dzimšanas dienā. "Mediķu noliktais dzemdiņu datums bija līdz 11.oktobrim, taču mums ar Arturu jau no sākta gala bija maza cerība, ka otrs bērniņš varētu piedzīmt vīratēva jubilejā. Tā tas arī notika! Tagad mūsu dzimtā divās paaudzēs ir pa Vitālijam, jo tā sauc arī Artura tēti. Domāju, ka nevienam nav jāstāsta, cik viņš bija priecīgs par šādu dzimšanas dienas dāvanu!" stāsta Anžela. Mazo brālīti ar nepacietību mājās gaida Džonatans - viņš ar kopā ar tēti ieradās slimnīcā pēc mamma un Vitālija, lai vēlāk visi dotos mājās. "Tagad, kad esam vecāki diviem dēliem, atliek vien padomāt par krustvecākiem Vitālijam. Daži padomā jau ir, atliek tikai izvēlēties un uzrunāt," teic jaunā māmiņa no Alūksnes.

Vēl dzimuši:

5.oktobrī pulksten 13.48 piedzima puika. Svars - 3,450kg, garums 51cm. Puisēna mamma Egita Dzenīte dzīvo Alūksnē.

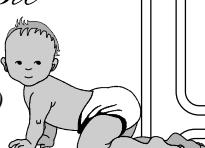
7.oktobrī pulksten 23.41 un pulksten 23.52 pasaulē nāca diviņu meitenītes. Pirmā meitenīte piedzīmstot bija 1,880kg smaga un 43cm gara, otrā - 1,930kg un 45cm gara. Meitenīšu mamma Dace Jerohina dzīvo Gulbenes novada Daukstu pagastā.

Septembrī

Reģistrēti jaundzimušie

BALTINAVAS NOVADĀ

Jānis Gints Gabrāns (dzimis 2.septembrī)

VILĀKAS NOVADĀ

Susāju pagastā

Sandis Taube (dzimis 23.augustā)

Evelīna Kokoreviča (dzimusi 10.septembrī)

Kupravas pagastā

Markuss Kokorevičs (dzimis 1.septembrī)

Šķilbēnu pagastā

Māra Korneja (dzimusi 1.septembrī)

BALVU NOVADĀ

Jānis Arulis (dzimis 30.augustā)

Alīna Koščeva (dzimusi 23.septembrī)

Ralfs Logins (dzimis 22.septembrī)

Damirs Luāsvili (dzimis 10.septembrī)

Jēkabs Potašs (dzimis 20.septembrī)

Madara Pundure (dzimusi 10.septembrī)

Lība Pužule (dzimusi 12.septembrī)

Roberta Strazda (dzimusi 31.augustā)

Emīlija Ustinova (dzimusi 22.septembrī)

Eliņa Voiciša (dzimusi 7.septembrī)

Grieta Znotiņa (dzimusi 9.septembrī)

Reģistrēti laulības

Balvu novada Dzimtsarakstu nodalā

Edīte Amantova un Aivars Štekels

Vineta Pintāne un Guntars Bisters

Dīāna Noskova un Antons Garjānis

Ieva Taubenberga un Andrejs Šnegovs

Jevgenija Petrova un Anatolijs Suharevs

Bēržu Romas katoļu baznīcā

Kristīne Belinska un Arvīds Gļauda

Santa Kuļša un Jānis Komarovskis

Reģistrēti mirušie

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā

Palmira Apša (1933.g.)

Olga Kukurāne (1926.g.)

Pēteris Zelčs (1972.g.)

Lucija Čakāne (1957.g.)

Lazdukalna pagastā

Irēna Useniece (1943.g.)

VILĀKAS NOVADĀ

Medņevas pagastā

Janīna Logina (1942.g.)

Boļeslavs Ivanovskis (1943.g.)

Leontīna Dukovska (1941.g.)

Emīlija Zālīte (1947.g.)

Marjanna Dortāne (1955.g.)

Ādolfs Dortsāns (1941.g.)

Vilākas pilsētā

Otilija Lazdāne (1941.g.)

Vecumu pagastā

Janīna Ūšupniece (1926.g.)

Žīguru pagastā

Aleksejs Toptigins (1941.g.)

BALVU NOVADĀ

Briežuciema pagastā

Vitālijs Keišs (1953.g.)

Domija Logina (1923.g.)

Bērzpils pagastā

Vilmārs Tūmiņš (1951.g.)

Tamāra Zelča (1938.g.)

Bērzkalnes pagastā

Gaļīna Sīle (1955.g.)

Lazdulejas pagastā

Erna Dille (1927.g.)

Krišjānu pagastā

Antonija Gorbilova (1946.g.)

Balvu pilsētā

Ivars Jauniņš (1945.g.)

Rāts Juhanness (1948.g.)

Lucija Buža (1928.g.)

Jānis Gorbāns (1951.g.)

Antons Mačs (1926.g.)

Leonīds Mihejevs (1973.g.)

Jānis Odumiņš (1925.g.)

Bronislava Skrača (1925.g.)

Antonija Žuga (1926.g.)

Jānis Pluģis (1943.g.)

Iespēja

“Cīši pi sirds daguoja...”

2016.gads aizrit ne vien kustigo bilžu, bet arī izcilā latviešu kinorežisora, kultūras, sabiedriskā darbinieka un mākslinieka, izcilā Latgales dēla Jāņa Streiča zimē. Arī kinorežisora 80 gadu jubilejas svinības notika Rēzeknē, koncertzālē “Gors”. Uz jautājumu, kāpēc jubilejas pasākums notiek Latgalē, mākslinieks deva nepārprotamu atbildi: “Tikai tāpēc, lai godinātu ne mani, bet Latgalit!” Rēzekne ir īpaša vieta saistībā ar Latvijas simtgadi. Latvijas valstiskais vārds vienotā balsī pirmoreiz izskanēja Rēzeknē, Latgales kongresā. Ne visiem bija iespēja apmeklēt Streiča jubilejas svinības “Gorā”, tādēļ piektienas vakarā daudzi jo daudzi sēdās pie saviem televizoru ekrāniem, lai dzīvotu līdzi meistara godināšanai, par kuru, tāpat kā viņš pats, varēja teikt: “Cīši pi sirds daguoja!”

Paldies Jānim Streičam par Latgales godā celšanu!

IMANTS SLIŠĀNS, Baltinavas amatierteātra dalībnieks, Baltinavas vidusskolas direktors: “Šovasar augustā mums - dažiem amatierteātra “Palādas” cilvēkiem - kopā ar savu Boņuku (Baltinavas vidusskolas skolēnu Jāni Loginu) un viņa mammu Anitu bija interesanta iespēja un pieredze piedalīties Rīgas svētkos. Mēs uz pus dienu kļuvām par dzīvo bildi - iejutāmies Jāņa Streiča filmas “Cilvēka bērns” tēlos. Rīgas centrā Daugavas krastmalā bija radīta īsta Latgales lauku ainavas saliņa - fonā liela formāta foto ar Latgales lauku skatu, smaržojoša siena guba, rati un citi atbilstoši priekšmeti. Apmeklētāji bija sajūsmā par šo lauku idilli, simtiem cilvēku nepārtraukti fotografējās šajā bildē un kopā ar mums - dzīvajiem eksponātiem. Daudzi apmeklētāji arī izmēģināja darboties ar Aigara Keiša paša darināto koka virpu. Daudz bija ārzemnieku, viņi paši mums stāstija, no kurienes atbraukuši - no Vācijas, Krievijas, Ungārijas, Izraēlas, Japānas utt. Domāju, ka tajās dienās sociālie tīkli dažādās pasaules vietās bija pilni ar baltinaviešu atveidotajiem “Cilvēka bērnu” varonjiem. Ar mums satikties unnofotografēties atrāca arī pats kinorežisors Jānis Streičs.

Jubilāram Jānim Streičam esmu ļoti pateicīgs par Latgales godā celšanu. Viņš ir brīvs no provinciālisma, tāpēc arī pret latgaliešu valodu un identitāti attiecas kā pret vērtību. Tāpēc arī viņa filma “Cilvēka bērns”, kas ir latgaliešu valodā, novērtēta visā Latvijā. Starp manām milākajām filmām ir arī citas Streiča filmas - “Mans draugs nenopietns cilvēks”, “Limuzīns Jāņu nakts krāsā”, “Likteņdzirnas”.

Atmodas laikā, 80.gadu beigās, Latvijā darbojās daudzas latgaliešu kultūras biedrības, kas apvienojās Latgaliešu Kultūras biedrību savienībā. Jānis Streičs kādu laiku bija tās vadītājs. Vēl būdams LU students, es piedalījos Rīgā, Zaķusalas TV ēkā, Latgaliešu kultūras biedrību kongresā. Tas bija liels un vēsturisks pasākums, kuru vadīja Jānis Streičs. Sabiedrībā par to maz runāts, tautas kolektīvā atmiņa ir jāspodrina!

Latvijas radio tiešraidē klausījos J.Streiča jubilejas pasākuma translāciju no “Gora” Rēzeknē. Jānis Streičs savu jubileju pārvērtā par Latgales godināšanu, atgādinot Latgales 1917.gada kongresa nozīmi ceļā uz Latvijas valsti.”

No piedzīvotajām sajūtām burtiski lidoja

Iespaidos par izciļo latgalieti palūdzu dalīties arī ANITU LOČMELI, Baltinavas amatierteātra “Palādas” režisori, Baltinavas vidusskolas skolotāju. Lūk, ko viņa saka: “Manā skatījumā, Jānis Streičs ir izcils kultūras darbinieks, kas Latvijai atstājis lielu sava darba devumu, un, protams, es viņu ļoti augstu vērtēju kā režisoru. Viņš arī kā cilvēks ir brīnišķīgs - komunikācijā ļoti vienkāršs, ar viņu runājot, nav jāuztraucas, vai pareizi izteikties, vai nē. Pirmai tikšanos ar šo vienkāršo, bet izciļo cilvēku neatceros, bet, uzstājoties publikas priekšā, viņu esmu redzējusi vairākas reizes. Viens no spilgtākajiem iespaidiem manā atmiņā palicis pasākums Rīgā, kad notika grāmatas “Latvijas novadu dārgumi” atvēršana, kurā piedalījos un kurā uzstājās arī Streičs. Otrs spilgtākais iespaidis neapšaubāmi ir tiksānās ar legendāro kinorežisoru šovasar Rīgas svētkos. Baltinavas amatierteātra “Palādas” dalībnieki svētkos iejutās Streiča filmas “Cilvēka bērns” personāžu lomās. Mēs gaidījām, kad režisors pēc sava svinīgā sumināšanas brīža nāks apraudzīt šo mūsu un vēl

Foto - no personīgā arhīva

Baltinavieši Rīgas svētkos. Baltinavas amatierteātra “Palādas” dalībnieki šovasar Rīgas svētkos iejutās ne tikai Jāņa Streiča kinofilmas “Cilvēka bērns” tēlos, viņiem arī bija iespēja tikties un nofotografēties kopā ar pašu meistarū. Savukārt svētku apmeklētāji ļoti vēlējās nofotografēties ar baltinaviešiem.” Sākumā uz Rīgas svētkiem negribēju braukt, jo tuvojās mācību gada sākums, bija ļoti daudz darāmā, bet nenožēloju, ka aizbraucām, bija ļoti labi,” sarunā atzina Imants Slišāns, trupas dalībnieks un Baltinavas vidusskolas direktors.

divu citu savu filmu (“Rūdolfa mantojums” un “Limuzīns Jāņu nakts krāsā”) paviljonus. Kad viņš tuvojās, no visām pusēm pulcējās arī cilvēki, un tad es atrākusi savējos brīdināju: “Streičs nāk!” Un viņš atrācās un skatījās, ko mēs tur darām. Viņš ar mums parunājās. Gaišs un jauks brīdis bija, kad viņš atrācās.”

Baltinaviešiem bija arī visjaukākais paviljons. Viņi svētku apmeklētājiem radīja īstas lauku dzīves sajūtas. Tur bija rati un siena zārds, un svaiga siena smarža izplatījās visapkārt. Arī Boņuks bija! Viņa mamma aktīvi darbojās - rotālājās ar Boņuku, svētku apmeklētājiem dalīja maizīti un sieru, visu laiku bija kustībā. Arī Boņuka vectēvs bija un vēl citi filmas personāži. “Kinostudijā mums iedeva drēbes un sūtīja uz paviljonu sakot: “Jūs tikai tur esiet un darbojieties!”,” atceras Anita. Fotografēties ar filmas personāžiem nāca ļoti daudz tūristu no dažādām pasaules valstīm. Daudz tūristu paviljonu apmeklēja no Krievijas, starp viņiem raišījās sarunas par lauku darbiem. Kāda sieviete atminējās, ka arī viņa kādreiz laukos vākusi sienu ar tādiem pašiem darbarīkiem. “Ja, braucot uz Rīgu, baiļojāmies, ka nezinām scenāriju, nezinām, kas būs jādara un kā vispār būs, tad, braucot mājās, burtiski lidojām pāris centimetru virs zemes,” atklāja Anita.

Boņuku meklēja ilgi

Ne tik viegli baltinaviešiem, pošoties uz Rīgas svētkiem, bija atrast Boņuka lomas atveidotāju. Sākumā svētku organizatori Boņuku meklēja starp Rēzeknes bērnu aktieru studijas dalībniekiem, bet tur nebija īsti neviena, kas runā latgaliski....!! Tad teātra režisore Māra Zaļaiskalns ieteica Boņuku pamēklēt Baltinavā. Bet bērni, kurus uzrunāja, atteicās, jo nobījās. Svētku koordinatori piekrita, ka iespējamais Boņuks brauc kopā ar mammu. Tā par Boņuku kļuva Baltinavas vidusskolas 3.klases audzēknis Jānis Logins, un kopā ar viņu uz Rīgu devās arī mamma Anita.

“Vaduguns” Boņuka lomas atveidotāju satika Baltinavas Mūzikas un mākslas skolā, kur viņš mācās akordeona klasē. “Man patika tēlot Boņuku. Patika, ka varēju aizbraukt uz Rīgu un pie mums atrāca Jānis Streičs,” puika neslēpa prieku par vasaras brīvdienās piedzīvoto. Pirms tam viņš filmu citīgi noskatījies internētā. Sevišķi pie sirds viņam gājusi aina, kur Boņuks cīnījies ar Kazčkungu un tas iekritis upē. Jānis prot latgaliski, kaut arī ar mammu sarunājas latviski. Latgaliski viņš sarunājas ar tēti. Savukārt Boņuka mamma atzina, ka satikt Jāni Streiču bija: “Uh! Bez vārdiem. Tas bija kaut kas vienreizējs un tādu iespēju nevarēja laist garām.” Jo Streičs - tās ir bērnības filmas, bērnības atmiņas. Uz kaut ko tādu viņa obligāti parakstītos arī turpmāk.

Baltinavas novada domē

29.septembra sēdes lēmumi

Apstiprina saistošos noteikumus

Apstiprināja Baltinavas novada pašvaldības saistošos noteikumus “Par nekustamā ipašuma nodokļa piemērošanu Baltinavas novadā”. Saistošie noteikumi stājas spēkā ar 2017.gada 1.janvāri.

Izdara grozījumus

Izdarija grozījumus Baltinavas Kristīgās internātpamatiskolas nolikumā.

Atļāva iestāties sociālo dienestu apvienībā

Atļāva Baltinavas novada pašvaldības Sociālajam dienestam iestāties biedrībā “Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība”, kļūstot par tās biedru un piedaloties apvienības darbībā. Delegēja pašvaldības Sociālā dienesta vadītāju Daci Ločmeli pārstāvēt Sociālo dienestu biedrības “Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība” biedru sapulcē. Tāpat nolēma maksāt ikgadējo biedrības biedru naudu 72 euro gadā no pašvaldības budžeta.

Biedrība “Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība” dibināta 2013.gadā ar mērķi veicināt sociālā darba un sociālo pakalpojumu attīstību un sekmēt sociālo labklājību. Atbilstoši statūtos noteiktajam galvenais uzdevums - pārstāvēt apvienības un tās biedru intereses, aizstāvēt tiesības pašvaldību un valsts institūcijas, izstrādājot priekšlikumus sociālā dienesta darba uzlabošanai, kā arī organizēt seminārus, lekcijas, pieredzes apmaiņu un cita veida apmācības sociālā darba speciālistiem.

Apstiprina pusdienu maksu

Apstiprināja kompleksu pusdienu maksu Baltinavas vidusskolā – 1,14 euro viena porcijs, Baltinavas Kristīgajā internātpamatiskolā - 1,87 euro viena porcijs.

Apstiprina amata vienības un algas

Apstiprināja Kristīgās internātpamatiskolas darbinieku amata vienību un amata algu sarakstu šī gada oktobra – decembra mēnešiem.

Lemj par ievietošanu aprūpes iestādēs

Nolēma ievietot ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs – pansionātā “Balvi” un Šķilbēnu sociālās aprūpes mājā - divas personas, kurās, pasliktinoties veselībai, nespēj sevi aprūpēt. Izmaksas starpību starp klienta veikto iemaksu un sociālās aprūpes pakalpojumu izmaksu vienā gadījumā segs novada pašvaldība.

Suņu mode

Nosaukts modes zīmola vārdā

Slavenā modes nama "Gucci" vārdā nosauktais Sērmūķu ģimenes mīlulis čivauvas (chiuhaua) šķirnes suns Gucci (izrunā 'Guči') attaisno savu vārdu, jo ikdienu valkā skaistus apģērbus. Guči nav liels blēndaris, taču svarīgus dokumentus no viņa labāk turēt pa gabalu, jo mazajam sunītim patīk saplūkāt papīrus smalkos gabaliņos, izmētājot tos pa māju. "Guči ļoti garšo siers. Viņš apmeklē frizeri, bet zobu higiēnists gan viņam ļoti nepatik," savu mīluli raksturo viņa saimniece Roberta piebilstot, ka Guči labprāt iepazītos ar skaistu suņu meiteņi...

Foto - no personīgā arhīva

Visērtākais tērps. "Guči iemīlotākā ir zaļā "Adidas" jaciņa, jo tajā viņš jūtas visērtāk."

Foto - no personīgā arhīva

Nesmādē arī "Calvin Klein". Šajā melnajā vestītē Guči arī jūtas labi, turklāt tās muguru rotā slavenā zīmola "Calvin Klein" simbolika.

Foto - no personīgā arhīva

Kaut kas ikdienai. Guči neatsaka uzvilk arī kādu vienkāršāku apģērbu, piemēram, šo rūtaino kreklu ar pieskaņotu vestīti.

Dzīvnieku aizsardzība

Mūsu morāls pienākums – aizsargāt

"**Cilvēces ētiskais pienākums ir nodrošināt visu sugu dzīvnieku labturību un aizsardzību, jo katrs īpatnis pats par sevi ir vērtība. Cilvēkam ir morāls pienākums cienīt jebkuru radību, izturēties pret dzīvniekiem ar iejutīgu sapratni un tos aizsargāt. Nevienam nav atļauts bez pamatota iemesla nogalināt dzīvnieku, nodarīt tam sāpes, radīt ciešanas vai citādi kaitēt.**"

(Dzīvnieku aizsardzības likuma preambula)

Katru gadu 4. oktobrī visā pasaulē svin Starptautisko dzīvnieku aizsardzības dienu. Šajā dienā dzīvnieku aizsardzības organizācijas pievērš sabiedrības uzmanību kādai ar dzīvnieku aizsardzību saistītai tēmai. Šoreiz vēlējāmies noskaidrot cilvēku viedokli - vai turēt suni pie kēdes ir nežēligi?

Pirma reizi Pasaules dzīvnieku aizsardzības dienu sāka atzīmēt 1931.gadā Florencē, kad grupa ekologu vērsa uzmanību uz izzūdošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzības nepieciešamību. Mūsdienās dzīvnieku aizsardzības ideja ir paplašinājusies uz visiem dzīvniekiem - pašlaik Pasaules dzīvnieku aizsardzības dienā runā par jebkura veida un sugars dzīvnieku problēmātājumiem. Pēdējo gadu laikā šī diena vairāk ir pārvērtusies tieši par mājdzīvnieku aizsardzības dienu, jo 20.gadsimta beigās un 21.gadsimtā visvairāk pakļauti cietsirdībai dzīvnieki, kas tiesi atkarīgi no cilvēka.

Kēde – slinku saimnieku izvēle

Katru reizi, ieraugot suni pie kēdes, iedomājos, kā būtu, ja mana pasaule saruktu līdz dažu metru rādiusam apkārt sunu būdai, pa kuru staigājot es būtu spiesta vērot, kā visas pārējās dzīvās radības dodas savās gaitās, kur un cik tālu vien vēlas. Manuprāt, tas ir nežēligi, taču sen iesaknojušās tradīcijas nav tik viegli izskaužamas, tāpēc gan pilsētā, gan laukos daudzu sunu īpašnieki joprojām izvēlas sev vieglāko četrkājinā mīluļa pārvietošanās kontroli – piesiešanu pie kēdes. Ľoti gribu ticēt, ka cilvēkiem, kuri savam labākajam draugam liek dzīvot šādos apstākļos, vismaz pietiek zēlsirdības, lai regulāri dotos ar viņu garākās pastaigās...

Pieļauju, ka cilvēku attieksme pret dzīvnieka turēšanu pie kēdes ir ļoti atšķirīga. Taču, aptaujājot zināmos sunu īpašniekus, izrādījās, ka viņi visi neatbalsta šādu dzīvnieku mocišanu.

ALDIS KORLAŠS no Balviem: "Mani suni – vācu aitu suns un Bernes aitu ganu kucīte – brīvi pastaigājas pa pagalmu un projām nebēg, kaut gan mums nav sētas. Uzskatu, ka turēt suni pie kēdes ir ļoti nepareizi. Viņam deformējas kauli, un tā ir dzīvnieka mocišana. Tāpat arī suna turēšana dzīvoklī. Dzīvnieks ir jāmāca, tad viņš klausīs un nebēgs projām. Gājām sunu skolā, arī mana sieva nodarbojas ar mūsu sunu apmācīšanu. Uzskatu, ka dzīvnieka paklausība atkarīga no viņa apmācīšanas. Kāds ir saimnieks, tāds būs suns."

INESE PRAVA, veterinārste no Medņevas: "Suns būtu jātur sētiņā, lai viņam ir sava teritorija. Piemēram, vācu aitu suni, turēti pie kēdes, lecot nereti savaino gūžas. Tāpēc labāk būtu izveidot sunim nožogojumu, kur viņš var brīvi pārvietoties. Saimnieki jau ir slinki. Ja viņi tur suni pie kēdes, viņi nevedīs to arī pastaigā. Vismaz laukos neviens tā nedara. Cilvēki ir slinki – pieliek suni pie kēdes un par viņu aizmirst..."

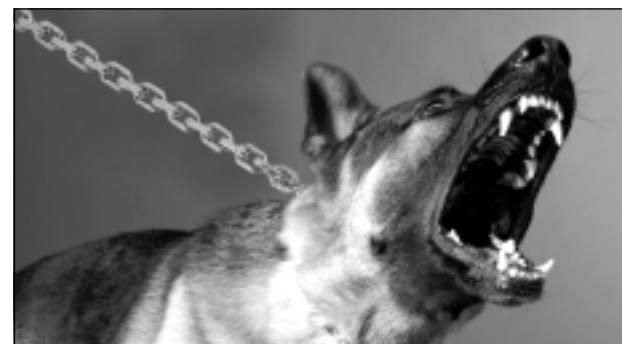
GUNĀRS SLIŠĀNS no Medņevas: "Suņus cilvēki tur dažādi: vienam ir pagalms ar sētu, citam - speciāls nožogojums. Mans rotveilera sugars kucēns pagaidām dzīvo dzīvoklī, bet vēlāk vedīsim viņu uz laukiem, tur viņam būs *dārziņš* un būda. Noteikti neatbalstu suna turēšanu pie kēdes."

RŪTA BORISOVA no Balviem: "Pret sunu turēšanu pie kēdes izturos absolūti noraidoši. Uzskatu, ka dzīvnieks jāaudzina tā, lai viņš nebēg projām. Mans četrgadīgais suns Pleķītis uzturas ne tikai dzīvoklī, bet arī mājas pagalmā un nekur projām nebēg. Viņš zina, kur ir viņa teritorija. Manuprāt, viss atkarīgs no audzināšanas. Arī mans mīlulis gāja sunu skolā."

Laukos suni drīkst turēt nepiesietu

Ar to brīdi, kad cilvēks izšķiras par labu mājdzīvniekiem, viņš uzņemas atbildību par kaķu vai suna labturības, īpašo turēšanas prasību ievērošanu un veterinārmedicīniskās palidzības nodrošināšanu.

Suni un kaķu turēšanas prasības un dzīvnieku īpašnieku pienākumus noteic arī normatīvie akti. Prasības sunu turēšanai pilsētās, ciemos un viensētās atšķiras. Piemēram, viensētās (ārpus pilsētām un ciemiem) MK noteikumi Nr. 266 "Labturības prasības mājas (istabas) dzīvnieku turēšanai, tirdzniecībai

Nežēliba rada nežēlibu. Nav jābrīnās, ka pie kēdes turēti suni kļūst agresīvi. Ari Jūs, dienu no dienas dzīvojot nebrīvē pie pavadas, par tādiem kļūtu.

un demonstrēšanai publiskās izstādēs, kā arī suna apmācībai" ļauj suni ārpus telpām turēt nepiesietu, ja saimnieks nodrošina, ka tas neapdraud cilvēkus un dzīvniekus. Ja suns viensētā veic sargāšanas uzdevumu, tā uzturēšanos teritorijā norāda ar zīmi 'Suns'!"

Suni turēšanas nosacījumi pilsētās un ciemos atšķiras no prasībām viensētās. Turot suni ārpus telpām piemājas teritorijā pilsētā vai ciemā, dzīvnieka īpašniekam šī teritorija pilnīgi jānorobežo no publiskai lietošanai paredzētās teritorijas, novērot iespēju sunim izķīlēt no tās. Pie norobežotās teritorijas ieejas vārtiem ir jāierīko zvans vai cita ierīce, kas ļauj sazināties ar teritorijas īpašnieku.

Suni pastāvīgi turot piesietu ārpus telpām, dzīvniekam jānodrošina pilnvērtīga ēdināšana ne retāk kā reizi dienā, tāpat jābūt vienmēr brīvi pieejamam svaigam ūdenim, vismaz reizi diennaktī pastaigu minimums pusstundas garumā. Dzīvnieka īpašniekam sunim jāsagādā būda vai mītne, kurā dzīvnieks var patverties nelabvēlīgos laika apstākļos. Būdai vai mītnei garumā, augstumā un platumā jāpārsniedz suna izmēri ne mazāk kā par 30 centimetriem, tājā jābūt pakaišiem vai citam siltam grīdas segumam, kā arī saimniekam tajā jānodrošina tīrība.

Turot suni pastāvīgi piesietu ārpus telpām, tam jābūt vismaz divus centimetrus platai ādas kaklaiksni vai citam ķermenim piegulošam aksesoāram, kas sunim nerada ievainojumus, turklāt nedrīkst pieļaut, ka suns no tās varētu patvarīgi atbrīvoties. Pavadai vai ķedei jābūt vismaz trīs metrus garai. Tāpat Ministru kabineta noteikumi noteic, ka ķedei vai pavadas savienojumam ar kaklaiksnu izmanto rotējošu elementu. Ja ķede slid pa stiepli, rotējošie elementi ir pie kaklaiksnas un pie stieples. Jāņem vērā, ka suni turēt piesietu drīkst tikai pēc 10 mēnešu vecuma sasniegšanas.

Normatīvie akti pastāvīgi ārā ļauj turēt tikai tādu sumi, kas pēc genotipa (organisma iedzīmības faktoru kopuma) vai fenotipa (organisma ārējo un iekšējo pazīmu kopuma) piemērots turēšanai āra apstākļos. Turēšana ārā nedrīkst kaitēt suna veselībai un labsajūtai.

Re, kā!

Labturības pārkāpumu dēļ pērn Latvijā saimniekiem atņemti 169 suni un 38 kaķi, liecina Pārtikas un veterinārā dienesta dati. 2015.gadā PVD saņēma 578 iesniegumus par iespējamiem labturības prasību pārkāpumiem istabas dzīvnieku turēšanā. 210 gadījumos konstatēti labturības prasību pārkāpumi. Pārbaudīja arī patversmes un dzīvnieku tirdzniecības vietas. Administratīvās lietās dzīvniekus izņēma 16 gadījumos: 169 no tiem bija suni, bet 38 - kaķi.

Uzzīnai

Datums – 4.oktobris – Pasaules dzīvnieku aizsardzības dienai ir izvēlēts, jo tā ir Svētā Asizes Franciska (1182-1226) nāves diena. Sv. Asizes Francisks uzskatāms par dabas mīlotāju un dzīvnieku un vides aizbildni. Asizes Francisks ir savdabīga personība Rietumu kultūrā. Viņu mēdz saukt arī par "Renesances humānisma rītazvaigzni". Sv. Asizes Francisks juta dabā slēpto dievišķo spēku, kas liecina par Dieva klātbūtni pasaulē. Pirmais sprediķis, ko Asizes Francisks teicis, bija putniem – putni esot bijuši nometušies ap viņu ciešā lokā un neaizlidoja, līdz sprediķis nebija beidzies. Šis notikums kalpojis arī par sižetu daudzām gleznām.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Re, kā!

Mitinās pamestā celtnē

“Es esmu bagāts. Man pieder viss, kas ar mani ir noticis...” Šāds citāts rotāja informatīvā biļetena “Atmoda” 1989.gada 2.oktobra numura titullapu, kas starp grūziem, sakaltušas maizes gabala un tukšām pudelēm pamesta nebūtībā kādā nelielā betona celtnē Balvos, Steķentavā.

Droši vien šos vārdus var attiecināt arī uz Balvu mazpilsētā diezgan zināmiem vīriem IMANTU LIETAVNIEKU un GUNĀRU LIETUVIETI (attēlos), kuri jau kopš šī gada vasaras par savu mitekli izvēlējušies to pašu betona celtni, kur zemē nomests vecais avīzraksts. Uz turieni abi bēdu brāji mēro ceļu katru miļu dienu, lai vakarā liktos uz auss un gatavotos savām nākamās dienas gaitām. Ik pa laikam šur tur piestrādā, bet ko gan tur slēpt – abi draugi ne reizi vien maniti diedelējam naudu, un taisnība absolūtajam sabiedrības vairākumam, ka cilvēkiem ar abām rokām un kājām miera apstākļos nolaisties līdz pašam zemākajam punktam un šādi dzīvot ir nozēlojami. Lai kā arī būtu, sabiedrība arī šādus cilvēkus never pilnībā pamest novārtā un izlikties viņus neredzam.

Pagājušajā piektdienā laikraksta “Vaduguns” žurnālists kopā ar Balvu novada pašvaldības policiju abus vīriešus apmeklēja viņu mitekli. Jāuzslavē pašvaldības policijas darbinieki, kuri ārpus saviem tiešajiem darba pienākumiem un pēc pašu iniciatīvas allaž atrod laiku, lai vīriešus apraudzītu un noskaidrotu, kā viņiem klājas. Īpaši tas aktuāli šobrīd, kad rudens vēji kļūst arvien vēsāki, arī pēc aukstajiem ziemas mēnešiem vairs nav tālu jālūko. To abiem vīriem atgādināja arī pašvaldības policija, jo I.Lietavnieka dzīvesvieta deklarēta Balvu novadā, līdz ar to viņam nakts stundās ziemā palikt sociālā dienesta patversmē nebūs problēmu. Savukārt G.Lietuvietis, lai arī faktiski mitinās Balvu pilsētā, ir deklarējis Rugāju novadā, un viņam jautājums par palikšanu sociālā dienesta patversmē ir jārisina.

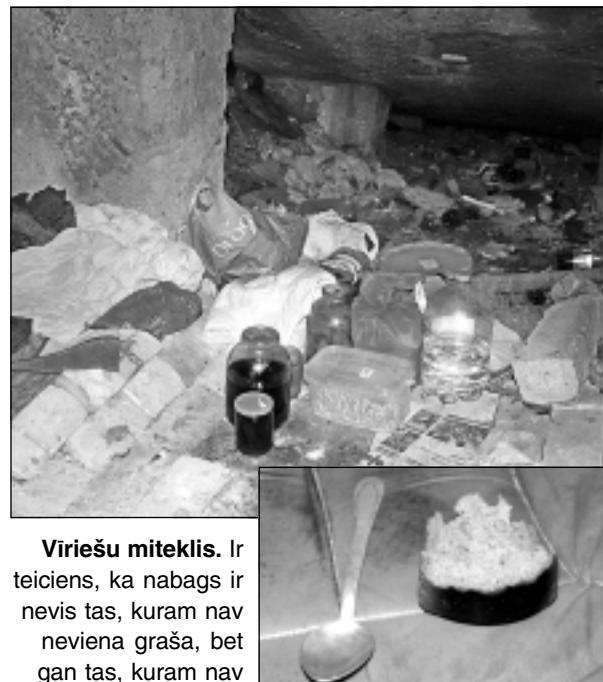
Kā šādos gadījumos var palīdzēt pašvaldība? Balvu novada pašvaldības Sociālā dienesta vadītāja ANITA PETROVA stāsta, ka gadījumos, kad cilvēks ir bezpalīdzīgā stāvoklī, sociālie darbinieki pēc šādas informācijas saņemšanas dodas cilvēku apsekot viņa dzīvesvietā. Kas attiecas uz minētajiem vīriešiem, viņi, kā stāsta sociālā dienesta vadītāja, ir rīcībspējīgi, spēj pārvietoties un ir informēti, kur var saņemt nepieciešamo palīdzību. “Vīrieši ir gājuši uz sociālo dienestu pēc pārtikas pakām. Turklāt tiklīdz I.Lietavnieks sapratīs, ka pašreizējā dzīvesvieta nepiemēroto laika apstākļu dēļ vairs nevar dzīvot, viņš nakts stundās varēs doties uz patversmi. Kas attiecas uz G.Lietuvieti, viņam palīdzību vajadzētu meklēt Rugāju novadā, kur viņš ir deklarējis. Protams, ir arī gadījumi, kad cilvēka dzīvesvietu deklarējam patversmē, piemēram, ja cilvēka pašreizējā dzīvesvieta nav pielāgota dzīvošanai. Tomēr, ja G.Lietuvietis faktiski dzīvo Balvu novadā un ziemas mēnešos nakts stundās vēlas palikt sociālā dienesta patversmē, viņam nepieciešams deklarēties Balvu novadā. Jebkurā gadījumā abi vīrieši noteikti var doties uz konsultācijām uz sociālo dienestu, kur sociālie darbinieki viņiem sniegs visu nepieciešamo informāciju. Protams, jāatceras, ka patversmē nedrīkst ierasties alkohola reibumā. Ja tā tomēr noticis, sociālais dienests sadarbojas ar pašvaldības policiju, lai cilvēku nogādātu atskurbtvē un viņam ziemā nevajadzētu palikt ārpus telpām alkohola reibumā un riskēt ar savu dzīvību,” skaidro A.Petrova.

Sociālā dienesta vadītāja piebilst, ka, lai kāda arī būtu situācija, tas, kādos apstākļos cilvēki dzīvo, ir katra paša izvēle: “Sociālais dienests var izstāstīt, kā savu dzīves kvalitāti iespējams uzlabot. Vai persona to nems vērā, atkarīgs no viņa paša. Savukārt situācijās, ja ir aizdomas, ka cilvēks, iespējams, ir slims un nespēj uztvert viņam sniegtu informāciju, lūdzam ģimenes ārsta palīdzību, kurš novērtē cilvēka veselības stāvokli.”

Izrāda jauno jaku. I.Lietavnieks izrāda jaku, kuru nesen saņēmis no palīdzīgām rokām. Jāpiebilst, ka vīrietis lūdza arī zeķu pāri, jo ikdienā zābakos velk iekšā basas kājas, ko redakcija Imantam arī sagādāja. “Kad uznāk lielāki aukstumi, kājas aptinu ar maisiņiem,” stāstīja vīrietis.

Pie pagaidu dzīvesvietas. Vīrieši stāsta, ka pagaidām gulēt attēlā redzamajā betona celtnē ir diezgan silti: “Apsedzamies ar drēbēm, kas ir celtnes iekšpusē, un gulām viens otram blakus, lai būtu siltāk.” I.Lietavnieks (attēlā – no labās pusēs) arī vēlējās aizrādīt jauniešiem, kuri, kā viņš pastāsti, ejot no skolas, viņu mitekli mēdz apmētāt ar kieģeļiem.

Viriešu miteklis. Ir teiciens, ka nabags ir nevis tas, kuram nav neviena graša, bet gan tas, kuram nav neviena sapņa. Vai

Gunārs Lietuvietis. Esam pārliecināti, ka Gunāram ziemā palikt zem klajas debess nenāksies. Pēc redakcijas rīcībā esošās informācijas, ja reiz viņš faktiski mitinās Balvu pilsētā, tiek meklētas iespējas Gunāra dzīvesvietu deklarēt Balvu novadā.

Informē policija

Brauc dzērumā

3.oktobrī Viļakā, Abrenes ielā, 1960.gadā dzimis vīriets brauca ar velosipēdu 1,57 promiļu alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Pārbauda narkotiku klātbūtni

5.oktobrī slimnīcā Balvos nogādāja 1994.gadā dzimušu jaunieti, lai pārbaudītu iespējamo narkotisko vai psihotropo vielu klātbūtni organismā. Uzsākta administratīvā lietvediba.

Meklējam atbildi

“Kādēļ nestrādā lifts?”

Tirdzniecības centrs “Planēta” Balvos ir lielākais un vienīgais šāda veida centrs pilsētā. Tomēr, to apmeklējot māmiņām ar bērnu ratiņiem vai cilvēkiem ratiņkrēslos, tirdzniecības centra telpas var sagādāt nepatikamu pārsteigumu.

Laikraksta “Vaduguns” redakcija saņēma kādas jaunās māmiņas vēstuli, kurā sieviete jautā, kādēļ tirdzniecības centrā “Planēta” nestrādā lifts. “Vēlos noskaidrot, kādēļ jau vairākus mēnesus (no pavasara) tirdzniecības centrā nestrādā lifts? Es kā jaunā māmiņa nevaru ar bērnu ratiņiem tikt ne uz vienu otru stāvu veikalu. Vai tiešām neviens nav atbildīgs, lai liftu salabotu un arī jaunās māmiņas un cilvēki ratiņkrēslos varētu nokļūt otrā stāvu veikalos?” jautā sieviete.

Tirdzniecības centra “Planēta” pārvaldnies AINĀRS SUPE atzina, ka lifts patiesām nedarbojas jau ilgāku laiku un tā ir problēma. “Tehnika ir tehnika. Jebkurā gadījumā nepieciešamā detaļa jau ir pasūtīta. Cerams, ka šodien (saruna notika pagājušajā piektdienā) atbrauks meistari un lifts atkal būs darba kārtībā,” pastāstīja tirdzniecības centra pārvaldnies.

Foto - A.Ločmelis

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Īsumā

Vienkāršota apdrošināšanas atbalsta kārtība lauksaimniekiem

Ar nolūku vienkāršot noteikumu piemērošanu apdrošināšanas atbalstam lauksaimniekiem, valdība grozīja kārtību valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanai ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai.

Iepriekšējos gados, kad apdrošināšanas atbalsts tika ištenots saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts atbalstu lauksaimniecībai, lauksaimniekiem iesniegums par apdrošināšanas atbalstu Lauku atbalsta dienestā (LAD) bija jāiesniedz vienā eksemplārā. Lauksaimniekiem šī kārtība ir ierasta, ar mazu administratīvo slogu. Lai turpinātu ierasto praksi, noteikumos precizēts, ka turpmāk iesniegums LAD par apdrošināšanas kompensāciju būs jāiesniedz vienā eksemplārā, kā arī samazināts kompensācijas saņemšanai nepieciešamo iesniedzamo dokumentu daudzums.

Nemot vērā to, ka šī atbalsta pasākuma iesniegumu izvērtēšana ir vienkāršā salīdzinājumā ar projektu veida iesniegumiem, noteikumi precizē, ka lēmums par atbalsta piešķiršanu vai atteikšanu LAD būs jāpieņem trīs mēnešu, nevis pusgada laikā.

Apdrošinātā sejumu un stādījumu platība ir jāpiesaka vienotā platību maksājuma (VPM) saņemšanai. Ziemājiem pastāv risks, ka tie var izsalt un ir jāpārsēj. Tādējādi var veidoties situācija, ka apdrošināta būs kāda ziemāju kultūra, bet VPM tiks pieteikti vasarāji. Tāpēc grozījumos precizēts nosacijums, ka, pārsējot izsalušos ziemājus, atbalsta pretendents iesniegs LAD arī informāciju no apdrošināšanas pakalpojuma sniedzēja, kas pierādītu izsalšanas gadījumu.

Ir precizēts arī apdrošināšanas polisē un datu bāzē norādīto dzīvnieku skaita atbilstības noteikšanas princips, nemot vērā attiecīgās dzīvnieku sugars reģistrēšanas specifiku valsts informācijas sistēmā "Lauksaimniecības datu centra informācijas sistēma".

Noteikumi "Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 25.augusta noteikumos Nr.492 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu ražas, dzīvnieku un augu apdrošināšanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā"" stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Informē Valsts policija

Valsts policija aicina: "Neesi egoists uz ceļa, nebrauc agresīvi!"

No 10. līdz 16.oktobrim Valsts policija sadarbībā ar Ceļu satiksmes drošības direkciju (CSDD) kampaņas "Pierādi sevi citur, nevis uz ceļa!" laikā veiks pastiprinātu ceļu satiksmes uzraudzību, nodrošinot pēc iespējas lielāku policijas klātbūtni ceļu satiksmē. Kampaņa aicina autovadītājus apliecināt savas spējas un izlādēt enerģiju sporta zālē, virtuvē, darbā vai citur, nevis pie stūres - agresīvi un ātri braucot.

Nemot vērā, ka ar agresīvajiem braucējiem ceļu satiksmē nākas saskarties ik dienu, Valsts policija aktīvi iesaistās kopīgi ar CSDD rīkotajā kampaņā, lai mazinātu agresīvo autobraucēju skaitu uz ceļiem, ar mērķi uzlabot ceļu satiksmes drošību. Kampaņas "Pierādi sevi citur, nevis uz ceļa!" laikā autovadītāji ar dažādām aktivitātēm tiks izaicināti sevi pierādīt hobijos, darbā un citur, nevis trakojot uz ceļa.

Agresīva braukšana ir pārkāpums, kas ir aktuāls visās sezonās. Agresīvie autovadītāji parasti ir emocionāli, neprognozējami un nereti rada bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas uz ceļa. Agresīvas braukšanas pazīmes izpaužas dažādi – ātruma pārsniegšana, luksofora signālu vai ceļa zīmu prasību neievērošana, strauju manevru izdarīšana vai, piemēram, vairākkārtēja braukšanas joslu maiņa, vai sastrēgumā esošu vai kolonnā braucošu transportlīdzekļu apdzīšana pa pretējā virziena joslu vai

apbraukšana pa sabiedriskā transporta joslu, ceļu nomali, ietvi vai citām vietām, kas nav paredzētas transportlīdzekļu braukšanai. Transportlīdzekļu vadītāji, kuri uz ceļa uzvedas agresīvi, tādējādi apdraud ne tikai sevi, bet arī citus satiksmes dalībniekus.

Valsts policijas statistikas dati par agresīvu braukšanu liecina, ka 2015.gadā par šo pārkāpumu sastādīti 867 administratīvā pārkāpuma protokoli. Savukārt šogad jau deviņos mēnešos - 707 administratīvā pārkāpuma protokoli, kas ir vairāk nekā pērn šajā pat laika posmā, kad sastādīti 621 administratīvā pārkāpuma protokols par agresīvu braukšanu.

Lai cīņa ar agresīvajiem transportlīdzekļu vadītājiem būtu efektīvāka, Valsts policija ierosinājis veikt grozījumus Latvijas Administratīvā pārkāpumu kodeksā ar mērķi paplašināt agresīvas braukšanas definīciju. Tādējādi līdz ar šo grozījumu ieviešanu būs lielākas iespējas saukt pie atbildības kā autova-

dītājus, tā arī motociklistus, kuri izraisa bīstamas un satiksmi traucējošas situācijas, apzināti neievērojot ceļu satiksmes noteikumus.

Valsts policija atgādina, ka par agresīvu braukšanu transportlīdzekļu vadītājam paredzēts sods no 70 līdz 280 eiro un 6 soda punkti.

Valsts policija aicina vadītājus nebūt egoistiem uz ceļa - ciemīt vienam otru un ievērot ceļu satiksmes noteikumus, jo tomēr visi transportlīdzekļu vadītāji ir atbildīgi par to, lai uz ceļa ikviens no mums justos droši.

Lai pievērstu uzmanību agresīvai braukšanai un ciemīt būtiskiem problēm-jautājumiem ceļu satiksmē, Valsts policija izveidojusi vairākus videoklipus, kuros ar analogās palīdzību atainoti ikdienā sastopami ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumi, kas nereti ir ar traģiskām sekām. Videoklipu "Egoisti uz ceļa" var aplūkot interneta vietnē https://www.youtu.be.cool/watch?v=AB20sGxc_8k

Informē VID

Par grozījumiem kases aparātu lietošanas kārtībā

Lai veicinātu uzņēmējdarbību, atvieglojot elektronisko ierīču un iekārtu atbilstības pārbaudes institūciju un apkalpojošo dienestu reģistrācijas procesu, šī gada 27.septembrī Ministru kabinets pieņema grozījumus Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumos Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība", kas stājās spēkā 2016.gada 30.septembrī.

Saskaņā ar veiktajiem grozījumiem:

Atcelta atbilstības pārbaudes institūcijai un apkalpojošiem dienestiem noteiktā prasība, reģistrējoties Valsts ieņēmumu dienestā, iesniegt līgumu ar apdrošināšanas kompāniju vai banku par nodrošināto drošības garantiju, to aizstājot ar prasību iesniegt dokumentu, kas apliecinātu, ka tiek nodrošināta civiltiesiskās atbilstības apdrošināšana

pret zaudējumiem, ja tādi radīsies institūcijas vai apkalpojošā dienesta profesionālās darbības vai bezdarbības dēļ.

Ir paplašināti maksājumu veidi – ar maksājumu kartēm un mobilajām lietotnēm, kurus, izmantojot noteiktos izņēmuma gadījumos, darījumu reģistrēšanai var nelietot kases aparātus, hibrīda kases aparātus vai kases sistēmas.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu nozarei līdz 2019.gada 1.janvārim ir pagarināts pārejas periods jaunajām tehniskajām prasībām atbilstošu kases aparātu, hibrīda kases aparātu vai kases sistēmu lietošanas uzsākšanai.

Informējam, ka Valsts ieņēmumu dienests ir reģistrējis atbilstības pārbaudes institūciju, kura ir gatava veikt elektronisko ierīču un iekārtu atbilstības pārbaudes. Informācija par reģistrēto institūciju pieejama VID mājaslapā.

Plašāka informācija par elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām un to lietošanas kārtību pieejama VID mājaslapas sadaļas "Kases aparāti un kases sistēmas" apakšsadaļā "Informatīvie un metodiskie materiāli":

Par 2016.gada 27.septembra grozījumiem Ministru kabineta 2014.gada 11.februāra noteikumos Nr.96 "Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība";

Kases aparātu un kases sistēmu atbilstības pārbaude;

Kases aparātu modeļu un modifikāciju pārreģistrācija līdz 2016.gada 31.decembrim;

Kases aparātu un kases sistēmu lietošana līdz 2016.gada 31.decembrim (padziļinātās sadarbības programmas dalībniekiem – līdz 2018.gada 31.decembrim);

Jaunajām tehniskajām prasībām atbilstošu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošana no 2017.gada 1.janvāra;

Grozījumi nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajās prasībās un lietošanas kārtībā.

Jautājumu vai neskaidrību gadījumā aicinām zvanīt uz VID informatīvo tālruni 67120000 vai arī rakstīt uz: vid@vid.gov.lv vai VID.konsultanti@vid.gov.lv.

Veiksmes prognoze

11.oktobris. Neizvirzi šai otrdienai grandiozus mērķus. Nu nesanāks tik lepni, nesanāks. Bet iznāks tīri normāli, ja nedzīsi ne sevi, ne citus kā vadžus sienā. Labāk iedarbosies mīli lūgumi, nevis asas pavēles. To derētu atcerēties gan iestāžu vadītājiem, gan pedagoģiem. Jūsu padotie varētu būt gan miegaini, gan kūtri – esiet iecietīgi! Viņi pie tā nav vainīgi, vienkārši tāda diena.

12.oktobris. Čīka' laiks šodien no plkst. 2.49 līdz 15.42. Ja Tavs kolēgis šodien uzvedas neadekvāti un nervozi, pajautā, vai viņš nav Vērsis, Lauva, Skorpions vai Ūdensvīrs? Šiem *nabadzīgiem* šodien var klāties visigrūtāk. Bet Tu taču esi saprotōšs un tos nekaitināsi, vai ne? Savukārt Vērši, Lauvas, Skorpioni un Ūdensvīri, atcerieties, ka Jūs esat spēcīgas personības, nevis kaprīzas jaunkundzes!

13.oktobris. Šīs ceturtdienas devīze atbilstoša 13.datumam: lēnāk brauki, tālāk tiksi. Uzmanīgi gan darbā, gan mājās. Ievērosim darba drošības instrukcijas. Diena neprognozējama. Notikumi var mainīties ne pa stundām, bet pa minūtēm. Tāpēc sargā sevi pats, tad Dievs Tevi sargās.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Prātnieks

7. kārta

Šajā gadā konkursa "Prātnieks" minētājiem atbildes būs jāmeklē daiļliteratūrā. Pie Jums reizi mēnesī dosies kāds rakstnieks, kāds romāns vai kāds literārais tēls. Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālās bibliotēkas pieaugušo abonementā. Veiksmi minētājiem!

Slavena latviete ar diviem zināmiem vārdiem... Ivandei Kaijai (dz. Antonijai Lūkinai) – 140

- Ivande Kaija bija ieguvusi izcīlu izglītību un pārvaldīja sešas svešvalodas. Kādā valsts iestādē strādājot, sācot ar 1917.gadu, viņa pielietoja savas plašas zināšanas?
- 1919.–1920.gadā Latvijas brīvības cīņu laikā Ivande Kaija vērsās pie Latvijas sievietēm ar leģendāru aicinājumu, ko vēlāk nosauca par "Zelta fondu". Kāds tas bija?
- Kurš izcils latviešu literātu pāris kļūst par topošās rakstnieces Ivandes Kaijas literārajiem padomniekiem un draugiem uz mūžu?
- Kā sauc I.Kaijas 1913.gadā izdoto romānu, kas izsauca skaļu skandālu latviešu sabiedrībā, jo tajā viņa bez aizspriedumiem raksta ne tikai par sievietes iekšējo pasauli, bet arī par to, ka "sieviete arī ir seksuāla būtne un viņai jābauda tādas pašas tiesības kā vīrietim"?
- Turpinot aizstāvēt sievietes rīcības brīvību, I.Kaija uzraksta vēl divus romānus. Kā tos sauc?
- Kāds nosaukums tika dots romānam, kuru Ivande Kaija tika iecerējusi kā plašu Latvijas kultūrvēsturisku tēlojumu, taču rakstnieces slimības dēļ uzrakstīta un izdota tika tikai tā 1.daļa?

Atbildes uz 7. kārtas konkursa jautājumiem gaidīsim līdz 1. novembrim
Balvu Centrālās bibliotēkas pieaugušo abonementā (Tirgus ielā 7, Balvos, LV-4501) vai elektroniski uz e-pastu: sandra@balvurcb.lv.

Balvu uzvarētājam nodrošina veikals "Zvaigzne ABC" Balvos. Vairāku pareizo atbilžu gadījumā veiksminieks tiks izlozēts.

6.kārtas atbildes

1. Mērija Vestmakota (MaryWestmacott). 2. Erkils Puaro un Džeina Mārpla. 3. "Godīgi sakot, dzīvē divi notikumi mani satrauca visvairāk – viens bija automobiļa, mana mīļā Morris Cowley, pirkums. Otrreiz tādu pašu sajūsmu izjutu pēc četrdesmit gadiem, kad karaliene mani ielūdza vakariņās Bekingemas pili." 4. Astoņu namu īpašniece. 5. Par savu vīru M.Malovanu. 6. Profesionālas zināšanas farmācijā (A.Kristi strādājusi aptiekā un hospitālī). 7. 1926.gadā pazuda uz 10 dienām. Viņa jau bija ievērojama rakstniece, tāpēc šis notikums satrauca ne vien policiju, bet arī sabiedrību. Kur viņa uzturējās, ko darija - līdz šai dienai neviens nezina. Arī savā autobiogrāfijā rakstniece par to nebilst ne vārda.

Pareizas atbildes iesūtījuši: V.Ločmele, A.Mičule, A.Barsukova, I.Svilāne, I.Homko, L.Pipure, A.Jugane, O.Zelča, D.Zelča.
Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem ALEKSANDRA BARSUKOVA no Balviem.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu.
Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Pavasari atceroties. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Tuvāk debesīm un Dievam. Iesūtīja Leontīna Dukaļska no Balviem.

Saknes. Iesūtīja Rinalds Martiņenko.

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Zinātne

- Ar 24 stundu ritmu labāk nejokot. Mūsdieni cilvēks sava dzīvesveida dēļ bioloģiskajiem pulksteņiem nepievērš uzmanību, taču tas var radīt bīstamas sekas.
- Eiropa izvēršas pazemē. Eiropā uzsākti vairāki lieli tuneļu rakšanas projekti, kuru mērķis ir atvieglot satiksmi.
- Klūsti čempions drēbju izzaušanā. Drīzumā notiks neparastas sacensības - pasaules pirmais starptautiskais kiborgu turnīrs jeb kibatlons.
- Meklējot devito planētu. Divi amerikāņu zinātnieki uzkata, ka atraduši netiešas liecības par Saules sistēmas devītās planētas pastāvēšanu.
- Baltais zelts: litija ieguve. Litiju tehnoloģijās izmanto arvien biežāk, tāpēc ir aktivizējušies šā salīdzinoši dārgā ķīmiskā elementa atradīju meklējumi.
- Lielā pārvākšanās: globālās sasilšanas sekas dabā. Klimata pārmaiņu ietekmē vairāki Latvijas vietējie augi un dzīvnieki "pārvācies dzīvot" uz ziemējiem, bet citiem būs jāmācās sadzīvot ar ienācējiem.
- Ieslēdz gaismu un lieto zibenīgu internetu. 30 reižu ātrāks internets var kļūt par realitāti, ja datu pārraidei izmantosim LED spuldzes.
- Sākas pirmo zvaigžņu meklējumi. Astronomiem trūkst zināšanu par agrīnajām zvaigznēm, taču tagad kāda neparausta galaktika ļauj viņiem ielūkoties Visuma "bērnībā".
- Atklājumi pasaulē. Jaunatklāta eksoplanēta ir gan cieta, gan ūkīra. Klimata pārmaiņas liek Zemei sasvērties. Radīta mākslīgā āda ar dabiskiem matiem.

Dārza Pasaule

- Pret rudens dubļiem pagalmā. Var būt dažādi iemesli, kāpēc ūdenim būtu jāpalīdz iesūkties zemē: lai atslogotu kanalizācijas sistēmu, lai samazinātu izdevumus par kopējās kanalizācijas līetošanu, lai cīnītos pret pelķēm un dubļiem pagalmā u.c. Risinājums: infiltrācijas kasete! Tā nemaksā dārgi un ir viegli uzstādāma.
- Ķirbis ir tāds jokains radījums. Ciemojas pie Rūjienas puses ķirbu audzētājas Intas Lielbārdes, kurai dārzā ap 80 ķiršu ķirbi. Rakstā uzzināsiet gan par to, kuras ķirnes labākas salātiem, sulai, ievārījumiem, cepšanai, gan arī Intas padomus ķirbu audzēšanā, glabāšanā, sēklu iegādē.
- Krizantēmas pods no lielveikala. Reizēm veikalā nopirktais koplājai krizantēmai uzzied tikai daži ziedi, lai gan cīrs ir pumpuru pilns. Kāpēc tā? Kāpēc neizzied visi ziedi? Kā šoruden nopirkto krizantēmu iespējams saglabāt nākamajam gadam un vai nākamsezon tā ziedēs tikpat skaisti?
- Vēsummīles. Zied līdz salnām. Fiksācijas Nacionālā botāniskā dārza ekspertes Zanes Purne dārzā jau vairāk nekā 15 gadu izcili labi jūtas iekarīnāmos pods pie koka mājas austrumu sienas. Zane Purne stāsta, kā fiksācijas audzēt, kopt un saglabāt nākamajam gadam? Tieši oktobrī tās jāsagatavo ziemas miera periodam.
- Kad stādīt ziemas ķiplokus? Latvijā galvenais šķērslis bagātīgas ķiploku ražas iegūšanai ir veselīga stādāmā materiāla trūkums, jo pašaudzētie ķiploki cieš no sīpolu fuzariozes. Tieši šīs sēnes bioloģiskās īpatnības diktē optimālo stādīšanas brīdi. Kad jāstāda ķiploki, lai tie mazāk ciestu no šīs kaitēs? – par to lasiet Mārītes Gailītes rakstā.
- Lielu augļu un dekoratīvo koku un ogulaju pārstādīšana. Kas jāņem vērā, pārstādot dārzā jau augošus kokus citā vietā, kā tos sagatavot pārstādīšanai un kā pārstādīt, lasiet agronoma Mārīnu Narvila rakstā.
- Krāšņākās hostu ķirnes. "Pirms gadiem pieciem es domāju - kas tā par puķi? Tikai gliemežu ēdnīca aiz stūra. Klūdījos - tā ir pasakaina puķe! Krāšņa, pacietīga un sala izturīga. To, ko pacieš hostiņa, neviena cita puķe neciestu. Turklat moderno ķiršu hostas gliemeži neēd!" stāsta kolecionāre Līvija Priede, kurai dārzā Ropažos aug ap 250 ķiršu.
- Cidonijas - auglis zelta vērtē. Latvijā preejamas trīs ķiršu cidonijas – visas ražīgas, ziemcietīgas un bez ērkšķiem. Par šīm ķirnēm un audzēšanas īpatnībām stāsta Edīte Kaufmane, Dārzkopības institūta pētniece.
- Irbenes - ar rūgtenu, spēcīgu garšu. Irbene ir izcils aug. Astoņas Latvijas kokaudzētavās visbiežāk pavairotais ķirnes iesaka Inese Drudze, Dārzkopības institūta pētniece.
- Spānu kailgliemezis. Gjotains, rijīgs, dzīvelīgs. Kāpēc Spānu kailgliemezis ir kaitīgāki nekā citi dārza gliemeži? Kā ar tiem cīnīties? Iesaka gliemežu pētnieks Edgars Dreijers.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Apsveikums

Pārdod

Pārdod burkānus, kartupeļus, bietes, graudus lopbarībai, skābsienu, sienu. Piegāde. Tālr. 25442582.

Pārdod telefoni MACINUS, vāciņus, AKUMULATORUS, lādētājus, plēvītes. Parūkas. Tirgus 2. stāvā.

Pārdod kāpostus, 15 centi/kg; lecināmas teles, sarkanraibu un melnraibu. Tālr. 26444781.

Pārdod 3-istabu dzīvokli ar malkas apkuri un visām mēbelēm. EUR 12 000. Tālr. 28656652.

Pārdod 2-istabu dzīvokli. Tālr. 20093698.

Pārdod mēbelētu 1-istabas dzīvokli 2.stāvā. Tālr. 28325200.

Pārdod 1-istabas dzīvokli (labiekārtots, mēbelēts, 39 m²), Medņevā. Tālr. 29286462.

Pārdod 1-istabas dzīvokli Balvos, 26 m², netālu centrs, 2. stāvā, EUR 2600. Tālr. 26122287.

Pārdod 3-istabu dzīvokli; Passat B6, 2008.g., 1.9. Tālr. 26591547.

Dažādi

Dārzu aršana. Tālr. 26512307.

Bez maksas attira lauksaimniecības zemes no krūmiem, kokiem. Tālr. 26211223, 26589370.

Spiež ābolu sulu, 15 centi/l. Tālr. 28342398.

Vajadzīgi 1-2 flizētāji. Zvanīt 24940424.

SIA "Edenta Pluss" izgatavo visu veidu izņemamās un neizņemamās zobu protēzes, visu veidu loku protēzes, kā arī metālkeramiku un plates no elastīgās plastmasas un **veic protēžu labošanu**. Izgatavošanas laiks minimāls. **SIA "Edenta Pluss"** atrodas Rēzeknes poliklīnikas telpās, **18.novembra ielā 41, Rēzeknē**. Tālrunis saziņai: 64622473.

Pārliecinies, vai aboneji Vaduguni?!

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV 43203002982

Piedāvā darbu

Lazdulejas pagasta pārvalde aicina pieteikties darbā **NODOKĻU ADMINISTRATORU**. Pieteikumu un CV iesniegt līdz 14.oktobrim Lazdulejas pārvaldē.

Pērk

Z.S "Strautiņi" iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. **29411033.**

SIA "AIBI" pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.
Pērk arī gaļas šķirnes jaunlopus eksportam. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. **26142514, 20238990.**

SIA "LATVIJAS GALA" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. **28761515.**

SIA "Lauku Miesnieks" iepērk mājlopus.
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. **20207132.**

SIA RENEM iepērk jaunlopus, liellopus, aitas.
ELEKTRONISKIE SVARI.
Paaugstinātas cenas!
Skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Tālr. **29996309, 26447663, 29485520, 26393921, 65329997** vai pa e-pastu:re-nem@inbox.lv

SIA "Cēsu gaļas kombināts" par labām cenām iepērk jaunlopus un liellopus.
Samaksa pēc vienošanās. Tālr. **26185703, 25573447.**

Pērk meža īpašumus ar zemi un cirsmas. Tālr. 29433000.

SIA "Sendija" pērk taras klučus, cirsmas. Dēlišu atgriezumus no zāģētavām. Tālr. 29495199.

Svecīšu vakars

ŪDRENES kapos svecīšu vakars 22.oktobri plkst. 15.30.

Steiga dzīves gadus samal,
Un nedzirdam, kur dzenis kokā
iekāj tos,
Tik pēkšņi baltais miers klāj pāri
ziedu sagšas,
Birst zaļas skujas zemes vārtos
pēdējos.

Kad rudens ziedos sabirst skumju rasa, esam kopā ar sievu **Ņinu**, **māsu Guntu** un visiem tuviniekiem, viru, brāli **JĀNIS BARSOVU** mūžībā pavadot. Kupravas DzKs kolektīvs

Ikvienam ir iespēja īsi un konkreti pateikt paldies kādam labvēlījam, sponsoram, dārgi tas nemaksās - tikai 3 euro par 25 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Stacijas pamatskolas 9.klase un audzinātāja saka sirsnīgu paldies 12. Saeimas deputātam Jānim Trupovnēkam par sapratni un sagādāto prieku Skolotāju dienā. Lai Jums veicas!

LRAC "Rasas pērles" iemītnieku sirsnīgs paldies balveniešiem Ludmilai un Pēterim Knēgeriem par sapratni un atbalstu. Lai veicas!

Līdzjūtības

Klusums...
Tevi vairs nav,
Tikai atmiņas, kas aizkustina
dvēseli,
Vārdi, kas nepateikti skan.

(A.Gauda)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību
Dainim Pukam ar ģimeni, māsu **ZINAIDU** mūžībā pavadot.
Raiņa ielas 39.mājas 3.ieejas iedzīvotāji

Miers mūžīgais ir tuvu mājām gājis
Un savu daļu paņēmis ir līdz.
Viss ir tāpat, tik kādas mājas logā
Vairs spuldzes gaismu neieraudzis
rits.

(N.Dzirkale)

Izsakām patiesu līdzjūtību **sievai** **Ņinai**, māsei **Guntai**, visiem tuviniekiem, kad klusajā mūžā dārzā jāpavada vīrs, brālis **JĀNIS BARSOVS**.

Kupravas pagasta pārvalde

Mans tēvs ir prom, bet lai es zinu - kam,
Un mana māte mākoņos, es zinu.
Kad esat prom, mēs kopā paliekam
Un tālumu starp mums es
nepieminu.

(I.Ziedonis)

Izsakām patiesu līdzjūtību **Dinai ar ģimeni**, tēvu, vectēvu **JĀNI ČESLAVU DELVERU** mūžības celā pavadot. Partizānu 41a mājas iedzīvotāji

Rudens krāso pilādžkokus sārtus,
Gājputni ar atmiņām prom trauc.
Bet tev mūžība ver miera vārtus,
Dzive rimst un lielais klusums sauc.
Patiesa līdzjūtība **Sanitai Romerei, TĒVU** mūžībā pavadot.

Stacijas pamatskolas skolotāji un tehniskie darbinieki

Pierimst soli, klusē domas,
Neskan tēva balss.
Tikai klusā sāpe sirdi
Ilgi vēl pēc viņa sauks.
Skumju brīdi izsakām līdzjūtību

Dainim Romeram, TĒVU mūžības celā pavadot.

SIA "Vitar 7"

Pa rudens piemirkšām takām
Aiziet vasaras un ziemas.
Aiz kļusiem, nedzirdamiem sojiem
Paliek tavas mūža dienas.

Izsakām līdzjūtību **Oskaram Rēvaldam**, pavadot **TUVU CILVĒKU** klausajā kapu kalnīnā.
VRS VIP RIKD OVN kolektīvs

Balts enģelis atnāca sapni
Un aiznesa tevi sev līdz...
Sāpu brīdi mūsu patiesa līdzjūtību
tuviniekiem, pavadot **LEONĪDU MIŅINU** mūžības celā.
Mājas iedzīvotāji

Tuvs cilvēks neaiziet -
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dzīļi, dzīļi sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
Mūsu kļusa un patiesa līdzjūtība
Jānim, Ligitai, Evitai,
TUVU CILVĒKU mūžībā pavadot.
Dārza ielas kaimiņi

REDAKCIJAS ADRESE

TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NOREĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļoj redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par studinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva
T. **64507018**
26161959
FAKSS - 64522257

REDAKTORS E.GABRANOVS - T.64522534, 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA - T.64522126
Z.LOGINA, IZINKOVSKA - T.64520962
M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA - T.64522260
A.LOČMELIS - T.64520961
KOREKTORE S.GUGĀNE - T.64522126
GRĀMATVEDE S.BĒRZINA - T. 64507019
ŠOFERIS A.KIRSANOVS - T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
G.LIELMANIS
Iespējts SIA "Latgales Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀZA - 3500